

Ergis S.A.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

**WRAZ ZE SPRAWOZDANIEM NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z
BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**

Warszawa, 17 kwietnia 2019 roku

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	3
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	6
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych (sporządzone metodą pośrednią)	7
Dodatkowe noty objaśniające	8
1. Informacje ogólne	8
2. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	10
3. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	12
4. Stosowane zasady rachunkowości	13
5. Zmiana stosowanych zasad rachunkowości	28
6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	33
7. Przychody z umów z klientami	36
8. Segmenty operacyjne	0
9. Przychody i koszty	39
10. Podatek dochodowy	42
11. Działalność zaniechana	44
12. Aktywa trwale przeznaczone do zbycia	44
13. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	44
14. Zysk przypadający na jedną akcję	45
15. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	46
16. Rzeczowe aktywa trwale	46
17. Wartość firmy	48
18. Wartości niematerialne	48
19. Jednostki zależne i stowarzyszone	49
20. Pozostałe aktywa finansowe	51
21. Pozostałe aktywa niefinansowe	52
22. Świadczenia pracownicze	52
23. Zapasy	53
24. Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności	54
25. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	55
26. Kapitał podstawowy i kapitały rezerwowe	56
27. Pożyczki i kredyty bankowe	58
28. Rezerwy	60
29. Rozliczenia międzyokresowe bierne	61
30. Przychody przyszłych okresów	62
31. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	62
32. Zobowiązania z tytułu leasingu	63
33. Instrumenty finansowe, cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	63
34. Transakcje z jednostkami powiązanymi	69
35. Nabycie jednostek zależnych	72
36. Zbycie działalności	72
37. Transakcje niepieniężne - inwestycje i finansowanie	72
38. Umowy leasingu operacyjnego	72
39. Zobowiązania do poniesienia wydatków	72
40. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe	73
41. Zatrudnienie	73
42. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta	73
43. Zdarzenia po dniu bilansowym	74
44. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	74

Sprawozdanie z całkowitych dochodów**Układ kalkulacyjny**

		rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
	Nota nr		
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	7.	482 894	468 873
Koszt własny sprzedaży	9.1.	410 488	398 190
Zysk/strata brutto na sprzedaży		72 406	70 683
Koszty sprzedaży	9.1.	28 270	27 098
Koszty zarządu	9.1.	23 318	21 770
Zysk/strata ze sprzedaży		20 818	21 815
Pozostałe przychody operacyjne	9.5.	1 209	2 400
Pozostałe koszty operacyjne	9.6.	810	378
Zysk/strata na działalności operacyjnej		21 217	23 837
Przychody finansowe	9.7.	27 903	33 213
Koszty finansowe	9.8.	33 698	13 302
Zysk/strata brutto		15 422	43 748
Podatek dochodowy	10.	4 554	8 587
Zysk/strata netto z działalności kontynuowanej		10 868	35 161
Inne całkowite dochody		-	-
Całkowite dochody ogółem		10 868	35 161
Liczba akcji na koniec okresu	szt.	37 789 941	38 243 532
Średnioważona liczba akcji	szt.	38 018 245	38 398 680
Zysk na jedną akcję w PLN	14.	0,29	0,92

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota nr	na dzień 31.12.2018	na dzień 31.12.2017
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	16.	145 443	133 833
Wartość firmy	17.	19 032	19 032
Aktywa niematerialne	18.	79	32
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	10.4.	-	-
Inwestycje w jednostkach zależnych	19.	20 420	51 174
Należności z tytułu leasingu finansowego	38.2.	873	-
Pozostałe aktywa finansowe	20.	15 017	2 364
Pozostałe aktywa niefinansowe	21.	2 000	-
Aktywa trwałe razem		202 864	206 435
Aktywa obrotowe			
Zapasy	23.	59 747	54 521
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	24.	61 348	66 634
Należności z tytułu leasingu finansowego	38.2.	1 200	-
Pozostałe aktywa finansowe	20.	7 530	2 588
Bieżące aktywa podatkowe	10.3.	3 524	2 066
Pozostałe aktywa niefinansowe	21.	461	505
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	25.	13 688	16 377
Aktywa obrotowe razem		147 498	142 691
Aktywa razem		350 362	349 126

	Nota nr	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	26.1.	22 857	23 047
Akcje własne		- 1 088	- 946
Nadwyżka ze sprzedaży akcji		38 945	40 368
Kapitał rezerwowy	26.2.	22 912	22 912
Zyski zatrzymane	26.3.	118 398	115 325
Razem kapitał własny		202 024	200 706
Zobowiązania długoterminowe			
Pożyczki i kredyty bankowe	27.	33 944	57 689
Zobowiązania z tytułu leasingu	32.	2 954	2 335
Rezerwa na podatek odroczoney	10.4.	5 961	1 616
Rezerwy długoterminowe	22.,28.	462	372
Przychody przyszłych okresów	30.	3 963	4 691
Zobowiązania długoterminowe razem		47 284	66 703
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	31.	63 222	30 880
Pożyczki i kredyty bankowe	27.	32 358	46 304
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	30.	1 365	1 054
Bieżące zobowiązania podatkowe	10.3.	-	-
Rezerwy krótkoterminowe	22.,28.	47	58
Rozliczenia międzyokresowe bierne	29.	3 334	2 693
Przychody przyszłych okresów	30.	728	728
Zobowiązania krótkoterminowe razem		101 054	81 717
Zobowiązania razem		148 338	148 420
Pasywa razem		350 362	349 126

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Nota	Kapitał podstawowy	Akcje własne	Nadwyżka ze sprzedaży akcji	Kapitał rezerwowy	Zyski zatrzymane	Razem
Stan na 1 stycznia 2018 roku	23 047	- 946	40 368	22 912	115 325	200 706
Korekty z tytułu wdrożenia MSSF9	-	-	-	-	- 181	- 181
Stan na 1 stycznia 2018 roku po zastosowaniu MSSF9	23 047	-946	40 368	22 912	115 144	200 525
Zysk netto okresu	-	-	-	-	10 868	10 868
Inne całkowite dochody netto roku	-	-	-	-	-	-
Skup akcji własnych	1.1	- 1 755	-	-	-	- 1 755
Umorzenie akcji	1.1	- 190	1 613	- 1 423	-	-
Wyplata dywidendy		-	-	-	- 7 614	- 7 614
						0
Stan na 31 grudnia 2018 roku	22 857	- 1 088	38 945	22 912	118 398	202 024
Stan na 1 stycznia 2017 roku	23 662	- 3 784	45 305	22 912	87 845	175 940
Zysk netto okresu	-	-	-	-	35 161	35 161
Inne całkowite dochody netto roku	-	-	-	-	-	-
Skup akcji własnych	1.1	- 2 714	-	-	-	- 2 714
Umorzenie akcji		- 615	5 552	- 4 937	-	0
Wyplata dywidendy		-	-	-	- 7 681	- 7 681
Stan na 31 grudnia 2017 roku	23 047	- 946	40 368	22 912	115 325	200 706

Warszawa, 17.04.2019

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych (sporządzone metodą pośrednią)

	Nota nr	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk netto okresu		10 868	35 161
Amortyzacja aktywów trwałych	9.2.,9.1.	14 386	13 960
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych		49	117
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		- 21 368	- 11 552
Zysk/strata z działalności inwestycyjnej		28 615	- 9 168
Zmiany w kapitale obrotowym:			
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	25.1.	3 414	- 11 247
Zmiana stanu zapasów		- 5 225	- 6 092
Zmiana pozostałych aktywów		44	- 119
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	25.1.	21 471	- 1 633
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych biernych		720	- 633
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów		- 728	- 733
Przychody z tytułu poręczeń za spółki zależne		- 394	
Naliczony podatek dochodowy	10.1.	4 554	8 586
Zapłacony podatek dochodowy		- 1 669	- 2 965
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		54 737	13 682
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		1 631	135
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		- 13 807	- 29 257
Sprzedaż inwestycji w jednostkach zależnych	19.	-	37 528
Objęcie dodatkowych udziałów w jednostkach zależnych		-	- 22 200
Dywidendy i odsetki otrzymane		24 294	14 481
Splata udzielonych pożyczek		4 491	1 306
Udzielenie pożyczek		- 18 200	- 6 248
Zapłacone zaliczki na przyszłe inwestycje		- 2 000	-
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych z przeznaczeniem na leasing finansowy		- 2 133	-
Wpływy z tytułu rat leasingowych		59	-
Wpływ za poręczenie kredytu w spółce zależnej		395	-
Pozostałe koszty związane ze sprzedażą inwestycji w jednostkach zależnych		-	- 823
Środki pieniężne netto wydane/wygenerowane w związku z działalnością inwestycyjną		- 5 270	- 5 078
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		- 1 976	- 1 175
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		5 463	33 474
Splata pożyczek/kredytów		- 43 177	- 12 273
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej		- 7 613	- 7 681
Odsetki zapłacone		- 2 930	- 3 114
Nabycie akcji własnych		- 1 755	- 2 714
Środki pieniężne netto wykorzystane wydane/wygenerowane w związku z działalnością finansową		- 51 988	6 517
Przepływy pieniężne netto		- 2 521	15 121
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		- 2 689	15 121
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku obrotowego		16 377	1 256
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku obrotowego		13 688	16 377
Wpływ zmian kursów walut na saldo środków pieniężnych w walutach obcych		- 168	

Dodatkowe noty objaśniające

1. Informacje ogólne

Sprawozdanie finansowe Spółki obejmuje dane za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2018 oraz zawiera dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2017.

Sprawozdanie finansowe Spółki zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 17 kwietnia 2019 roku.

Spółka sporządziła skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018, które zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 17 kwietnia 2019 roku.

1.1 Informacje o spółce

Spółka jest zarejestrowana pod firmą:

Ergis S.A.

w rejestrze Krajowego Rejestru Sądowego w Warszawie, prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000057820.

Siedzibą Spółki jest Warszawa, ul. Tamka 16.

Spółce nadano numer statystyczny REGON 150175921 oraz numer NIP 573-00-03-999.

Na dzień 31 grudnia 2018 skład Zarządu Spółki był następujący:

Tadeusz Nowicki	Prezes Zarządu
Jan Polaczek	Wiceprezes Zarządu

Na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego skład Zarządu Spółki jest następujący:

Tadeusz Nowicki	Prezes Zarządu
Marek Kapłucha	Wiceprezes Zarządu

Na dzień 31 grudnia 2018 oraz na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego skład Rady Nadzorczej Spółki jest następujący:

Marek Górski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Maciej Grelowski	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Paweł Kaczorowski	Sekretarz Rady Nadzorczej
Katarzyna Górską-Bednarska	Członek Rady Nadzorczej
Tadeusz Iwanowski	Członek Rady Nadzorczej
Waldemar Maj	Członek Rady Nadzorczej
Maciej Stańczuk	Członek Rady Nadzorczej

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku struktura akcjonariatu jednostki jest następująca:

Jednostka, siedziba	Ilość akcji	% posiadanego kapitału	% posiadanych praw głosu
Finergis Investment Limited z siedzibą w Nikozji na Cyprze	15 207 718	39,92%	40,24%
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”	7 617 994	20,00%	20,16%
Otwarty Fundusz Emerytalny PKO	3 936 263	10,33%	10,42%
ERGIS S.A. - akcje własne	304 656	0,80%	0,00%
Pozostali Akcjonariusze	11 027 966	28,95%	29,18%
Razem	38 094 597	100,00%	100,00%

W w dniu 12 czerwca 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki, działając na podstawie art. 359 § 1 i § 2 Kodeksu spółek handlowych oraz na podstawie art. 10 Statutu Spółki, podjęło decyzję o umorzeniu 317.528 zwykłych akcji własnych na okaziciela, zdematerializowanych i oznaczonych przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych kodem papierów wartościowych PLEUFLM00017, nabytych przez Spółkę w ramach realizowanego przez nią programu skupu akcji, zgodnie z postanowieniami Uchwały nr 4, Uchwały nr 5 oraz Uchwały nr 6 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia ERGIS S.A. z dnia 22 lutego 2016 r., za łącznym wynagrodzeniem 1.613.727,00 zł.

Umorzenie Akcji dokonywane jest na podstawie art. 359 § 1 i § 2 Kodeksu spółek handlowych oraz art. 10 Statutu Spółki jako umorzenie dobrowolne. Ponieważ Spółka umarza akcje własne, Spółce jako akcjonariuszowi akcji umarzanych, nie przysługuje wynagrodzenie z tytułu ich umorzenia.

W związku z umorzeniem akcji kapitał zakładowy Spółki został obniżony w wysokości łącznej wartości nominalnej umarzanych akcji, to jest o kwotę 190.516,80 zł i wynosi na dzień bilansowy 22.856.758,20 zł. Liczba głosów odpowiadająca umorzonym akcjom wynosi 317.528. Ogólna liczba głosów na Walnym Zgromadzeniu po umorzeniu wynosi 38.094.597.

W dniu 22 sierpnia 2018 roku Sąd Rejonowy zarejestrował zmiany Statutu Spółki polegające między innymi na zmianie kapitału zakładowego poprzez jego obniżenie o kwotę równą łącznej wartości nominalnej umarzanych akcji, to jest o kwotę 190.516,80 zł do kwoty 22.856.758,20 zł.

W związku z prowadzonym do dnia 31 grudnia 2018 roku skupem akcji własnych Spółka na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego posiada 304.656 akcji własnych. Innych zmian w strukturze akcjonariuszy posiadających powyżej 5 % praw głosu w dniu zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego nie było.

Podstawą prawną nabycia akcji jest „Program skupu akcji własnych w celu umorzenia”, przyjęty uchwałą Zarządu ERGIS S.A. z 16 maja 2016 roku w oparciu o Uchwałę nr 5 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy ERGIS S.A. z 22 lutego 2016 roku w sprawie „upoważnienia Zarządu Spółki do nabycia akcji własnych ERGIS S.A. w celu ich umorzenia” oraz Uchwałę nr 4 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy ERGIS S.A. z 22 lutego 2016 roku w sprawie „wyrażenia zgody na nabycie przez ERGIS Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie akcji własnych w celu umorzenia oraz określenia zasad nabywania akcji własnych”.

Czas trwania działalności Spółki nie jest ograniczony.

Rokiem obrotowym Spółki jest rok kalendarzowy.

Podstawowa działalność spółki obejmuje:

- 2221 Z - Produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników z tworzyw sztucznych
- 2222 Z - Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
- 2223 Z - Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych
- 2229 Z - Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych

2. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

2.1. Profesjonalny osąd oraz niepewność szacunków i założeń

Stosując zasady rachunkowości obowiązujące w Spółce, Zarząd zobowiązany jest do dokonywania szacunków, osądów i założeń dotyczących kwot wyceny poszczególnych składników aktywów i zobowiązań.

Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. Rzeczywiste wyniki mogą odbiegać od przyjętych wartości szacunkowych.

Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej istotne znaczenie mają profesjonalny osąd kierownictwa dotyczący szacunków i założenia stanowiące ich podstawę:

Ujmowanie przychodów

Sprzedaż wyrobów oraz towarów jest realizowana na podstawie otrzymywanych na bieżąco zamówień. Umowy z klientami zawierają tylko jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia – sprzedaż towaru. W związku z tym Spółka rozpoznaje przychód w określonym momencie, tj. w momencie przejścia ryzyk związanych z towarem na klienta.

Niektóre umowy z klientami zawierają kwoty zmienne wynagrodzenia w związku z udzielaniem rabatów, pod warunkiem złożenia przez klienta zamówień na określoną wartość lub ilość.

Zgodnie z MSSF 15, jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, jednostka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Stawki amortyzacyjne

Spółka dokonuje corocznej weryfikacji wartości końcowej, metody amortyzacji oraz przewidywanych okresów użytkowania środków trwałych podlegających amortyzacji. W ocenie Zarządu Spółki, środki trwałe wykorzystywane są w równomiernym stopniu. Odpisy amortyzacyjne ustala się poprzez oszacowanie okresów użytkowania i równomierne rozłożenie wartości podlegającej umorzeniu.

Celem stwierdzenia prawidłowości przyjętego okresu eksploatacji środków trwałych dokonuje się ich przeglądu. Ocenie podlega: stopień zużycia technicznego, stopień zużycia technologicznego, intensywność dotychczasowej eksploatacji, intensywność przewidywanej eksploatacji, przewidywany okres żywotności, dostępność części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych.

Ponadto przeprowadza się konsultacje z osobami odpowiedzialnymi za eksploatację środków trwałych.

Informację dotyczącą analizy stawek amortyzacji na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawiono w nocie 16.

Klasyfikacja umów leasingowych

Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Na dzień 31 grudnia 2018 roku, Spółka przyjęła wyliczenia rezerw z tytułu świadczeń emerytalnych i rentowych, dokonane przez niezależnego aktuarusza. Przyjęte, na koniec 2018 roku, założenia techniczne, metodologia wyliczeń oraz analiza zmian wartości nie odbiegały zasadniczo od dotychczas stosowanych metod przez Spółkę.

Zmiana rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w okresie sprawozdawczym związana była ze zmianą założeń demograficznych, ekonomicznych oraz doświadczeń. Szczegóły wyliczenia przedstawiono w nocie 23.

Utrata wartości aktywów trwałych, w tym wartości firmy oraz udziałów w spółkach zależnych

Na każdy dzień bilansowy Spółka analizuje przesłanki utraty wartości aktywów trwałych, w tym wartość udziałów w spółkach zależnych. Spółka przeprowadziła test na utratę wartości firmy oraz test na utratę wartości udziałów w spółce zależnej MKF-Ergis Sp. z o.o. Szczegóły dotyczące przeprowadzonych testów oraz ich wyników opisano w nocie 19 (jednostki zależne i stowarzyszone), oraz nocie 17 (wartość firmy).

Spółka ocenia, że na dzień bilansowy nie istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na utratę wartości pozostałych składników niefinansowych aktywów trwałych.

Ocena utraty wartości zapasów

Spółka na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje analizy wystąpienia przesłanek utraty wartości zapasów. Na podstawie analizy danych z ewidencji rotacji stwierdza się, czy zapasy straciły (częściowo lub całkowicie) wartość użytkową (zapasy materiałów, półproduktów, wyrobów gotowych i towarów) lub wartość handlową (zapasy wyrobów gotowych i towarów). Uzasadnia to dokonanie odpisu aktualizującego doprowadzającego wartość zapasów wyrobów gotowych i towarów, wynikającą z ksiąg rachunkowych, do ceny sprzedaży netto. Spółka ustala wiarygodną cenę sprzedaży netto dla każdej pozycji wyrobów gotowych i towarów. Wartości oszacowanych odpisów aktualizujących zaprezentowano w nocie 24.

Aktywo z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości lub zmiany przepisów podatkowych mogłyby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, przyjętych na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego, przy założeniu, że stawki te będą stosowane na moment zrealizowania składnika aktywów. Informacje o podatku odroczonym przedstawia nota 11.

Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisy ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwiło polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Spółka ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 Podatek dochodowy w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Spółka ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

3. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego.

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

3.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej ("MSSF") zatwierdzonymi przez UE ("MSSF UE"). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania finansowego nie różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmuje standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości ("RMSR").

Sprawozdanie z Całkowitych Dochodów sporządzane jest w układzie kalkulacyjnym.

Spółka sporządza Sprawozdanie z Przepływów Pieniężnych metodą pośrednią.

3.2. Waluta pomiaru i waluta sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest PLN.

4. Stosowane zasady rachunkowości

4.1. Przychody z umów z klientami - polityka rachunkowości stosowana począwszy od 1 stycznia 2018 roku

Spółka stosuje MSSF 15 Przychody z umów z klientami do wszystkich umów z klientami, z wyjątkiem umów leasingowych objętych zakresem MSR 17 leasing, instrumentów finansowych i innych praw lub zobowiązań umownych objętych zakresem MSSF 9 Instrumenty finansowe, MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe, MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne, MSR 27 Jednostkowe sprawozdania finansowe i MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach.

Podstawową zasadą MSSF 15 jest ujmowanie przychodów w momencie transferu dóbr i usług do klienta, w wartości odzwierciedlającej cenę oczekiwaną przez jednostkę, w zamian za przekazanie tych dóbr i usług. Zasady te są stosowane przy wykorzystaniu modelu pięciu kroków:

- identyfikacja umowy z klientem,
- identyfikacja zobowiązania do wykonania świadczenia w ramach umowy z klientem,
- określenie ceny transakcji,
- alokacja ceny transakcji do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia,
- ujęcie przychodów w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy.

Identyfikacja umowy z klientem

Spółka ujmuje umowę z klientem tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków;
- Spółka jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane;
- Spółka jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane;
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych jednostki); oraz
- jest prawdopodobne, że Spółka otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Spółka uwzględnia jedynie zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie. Kwota wynagrodzenia, które będzie przysługiwało Spółce, może być niższa niż cena określona w umowie, jeśli wynagrodzenie jest zmienne, ponieważ jednostka może zaoferować klientowi ulgę cenową.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W momencie zawarcia umowy Spółka dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które można wyodrębnić lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter.

Dobro lub usługa przyrządzone klientowi są odrębne, jeżeli spełnione są obydwa następujące warunki:

- klient może odnosić korzyści z dobra lub usługi albo bezpośrednio, albo poprzez powiązanie z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne, oraz
- zobowiązanie Spółki do przekazania dobra lub usługi na rzecz klienta można zidentyfikować jako odrębne w stosunku do innych zobowiązań określonych w umowie.

Ustalenie ceny transakcyjnej

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Spółka uwzględnia warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – będzie jej przysługiwać w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta, z wyłączeniem kwot pobranych w imieniu osób trzecich (na przykład niektórych podatków od sprzedaży). Wynagrodzenie określone w umowie z klientem może obejmować kwoty stałe, kwoty zmienne lub oba te rodzaje kwot.

Wynagrodzenie zmienne

Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, Spółka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta. Spółka szacuje kwotę wynagrodzenia zmiennego, stosując jedną z następujących metod w zależności od tego, która z nich pozwoli Spółce dokładniej przewidzieć kwotę wynagrodzenia, do którego jest uprawniona:

- wartość oczekiwana – wartość oczekiwana to suma iloczynów możliwych kwot wynagrodzenia i odpowiadających im prawdopodobieństw wystąpienia. Wartość oczekiwana może być właściwym szacunkiem kwoty wynagrodzenia zmiennego, jeśli Spółka zawiera dużą liczbę podobnych umów.
- wartość najbardziej prawdopodobna – wartość najbardziej prawdopodobna to pojedyncza, najbardziej prawdopodobna kwota z przedziału możliwych kwot wynagrodzenia (tj. pojedynczy najbardziej prawdopodobny wynik umowy). Wartość najbardziej prawdopodobna może być właściwym szacunkiem kwoty wynagrodzenia zmiennego, jeśli umowa ma tylko dwa możliwe wyniki (na przykład Spółka albo uzyskuje premię za wyniki, albo nie).

Spółka zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.

Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia

Spółka przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Spełnianie zobowiązań do wykonania świadczenia

Spółka ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi. W odniesieniu do umów dotyczących usług ciągłych, na podstawie których Spółka ma prawo do otrzymania od klienta wynagrodzenia w kwocie, która odpowiada bezpośrednio wartości, jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane, Spółka ujmuje przychód w kwocie, którą ma prawo zafakturować.

Wynagrodzenie zlecniodawcy a wynagrodzenie pośrednika

Nie dotyczy.

Wynagrodzenie zmienne

Niektóre umowy z klientami zawierają kwoty zmienne wynagrodzenia w związku z udzielaniem upustów, rabatów (premię za wyniki). Jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, jednostka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego. Jednostka szacuje kwotę wynagrodzenia zmiennego stosując metodę wartości najbardziej prawdopodobnej.

Istotny komponent finansowania

Spółka zdecydowała się nie korygować przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeżeli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok. Dlatego też, dla krótkoterminowych zaliczek Spółka nie wydzieliła istotnego elementu finansowania.

Wynagrodzenie niepieniężne

Nie dotyczy.

Gwarancje

Spółka udziela gwarancji na sprzedane produkty, które stanowi zapewnienie klienta, że dany produkt jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją. Spółka ujmuje takie gwarancje zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe.

Niektóre niestandardowe umowy z klientami mogą zawierać gwarancje rozszerzone. Gwarancje takie nie stanowią oddzielnej usługi.

Aktywowane koszty doprowadzenia do zawarcia umowy

Spółka nie ujmuje dodatkowych kosztów doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem jako składnika aktywów. Koszty te ponoszone bez względu na to, czy umowa została zawarta, ujmuje się jako koszty w momencie ich poniesienia, chyba że koszty te wyraźnie obciążają klienta bez względu na to, czy umowa zostanie zawarta.

Aktywa z tytułu umowy

Nie dotyczy.

Należności

W ramach należności Spółka ujmuje prawa do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które przekazała klientowi, jeżeli prawo to jest bezwarunkowe (jedynym warunkiem wymagalności wynagrodzenia jest upływ określonego czasu). Spółka ujmuje należność zgodnie z MSSF 9 (nota 10.11). W momencie początkowego ujęcia należności z tytułu umowy wszelkie różnice pomiędzy wyceną należności zgodnie z MSSF 9 a odpowiadającą jej wcześniej ujętą kwotą przychodów Spółka ujmuje jako koszt (strata z tytułu utraty wartości).

Zobowiązania z tytułu umowy

W ramach zobowiązań z tytułu umowy Spółka ujmuje otrzymane lub należne od klienta wynagrodzenie, z którym wiąże się obowiązek przekazania klientowi dóbr lub usług.

Aktywa z tytułu prawa do zwrotu

W ramach aktywów z tytułu prawa do zwrotu Spółka ujmuje prawo do odzyskania produktów od klientów po wywiązaniu się ze zobowiązania do zwrotu zapłaty.

Zobowiązanie do zwrotu wynagrodzenia

Spółka ujmuje zobowiązanie do zwrotu wynagrodzenia, jeżeli po jego otrzymaniu oczekuje, że zwróci jego część lub całość klientowi. Zobowiązanie do zwrotu wynagrodzenia wycenia się w kwocie otrzymanego wynagrodzenia (lub należności), do którego – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – nie jest ona uprawniona (tj. w wysokości kwot nieujętych w cenie transakcyjnej). Zobowiązanie do zwrotu wynagrodzenia (oraz odpowiednia zmiana ceny transakcyjnej oraz wynikająca z niej zmiana zobowiązania z tytułu umowy) jest aktualizowane na koniec każdego okresu sprawozdawczego w związku ze zmianami okoliczności.

4.1.1. Sprzedaż wyrobów gotowych oraz towarów i materiałów

Przychody ze sprzedaży wyrobów gotowych, towarów i materiałów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia ze Spółki na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów;
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów;
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że jednostka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją;
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

4.1.2. Przychody z tytułu odsetek i dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco według czasu powstawania, poprzez odniesienie do kwoty niespłaconego jeszcze kapitału i przy uwzględnieniu efektywnej stopy oprocentowania, czyli stopy efektywnie dyskontującej przyszłe wpływy pieniężne szacowane na oczekiwany okres użytkowania danego składnika aktywów do wartości bilansowej netto tego składnika.

4.2. Leasing

Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem przenoszone jest na leasingobiorcę. Wszelkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są jako leasing operacyjny.

4.3. Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień poprzedzający dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

Różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstają.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż PLN są przeliczane na polski złoty przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
średni kurs EUR ustalony przez NBP	4,3000	4,1709
	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
kurs EUR stanowiący średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca roku	4,2669	4,2447
Kursy przyjęte do wyceny pozycji walutowych na dzień bilansowy		
	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
kursy EUR przyjęte do wyceny pozycji walutowych w Sprawozdaniu Finansowym		
kurs kupna (przyjęty do wyceny aktywów)	4,3000	4,1693
kurs sprzedaży (przyjęty do wyceny pasywów)	4,3000	4,1843

4.4. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym zostały poniesione.

Powyższe zasady kapitalizacji nie są stosowane do:

- aktywów wycenianych w wartości godziwej,
- zapasów wytwarzanych w znaczących ilościach w cyklu ciągłym i charakteryzujących się wysoką rotacją.

4.4. Dotacje

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Spółka spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Dotacje, których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Spółkę aktywów trwałych, ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji rozliczeń międzyokresowych.

Dotacje te odnosi się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów systematycznie przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego tych aktywów.

Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego bez ponoszenia przyszłych kosztów ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, w którym są należne.

4.6. Koszty świadczeń pracowniczych

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie w którym jednostka otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na Spółce ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych,
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) ustalane są na podstawie wyceny aktuarialnej przeprowadzanej na każdy dzień bilansowy. Koszty przeszłego zatrudnienia rozpoznawane są natychmiast w stopniu, w jakim dotyczą świadczeń już nabytych, a w pozostałych przypadkach amortyzuje się je metodą liniową przez średni okres, po którym świadczenia zostają nabyte.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt, chyba że stanowią koszt wytworzenia składników aktywów.

Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ujmuje się jako zobowiązanie i koszt, gdy Spółka jest zdecydowana w możliwy do udowodnienia sposób:

- rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupa pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego,
- zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej ich do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

4.7. Opodatkowanie

Podatek dochodowy jednostki obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz podatek odroczony.

4.7.1. Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

4.7.2. Podatek odroczony

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe, jakie jednostka może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku, gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie, w jakim wynika ze zobowiązania jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

4.7.3. Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrachunkowy

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny, bo wtedy także podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny (inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), lub gdy wynika on z początkowego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych. W przypadku połączenia jednostek gospodarczych konsekwencje podatkowe uwzględnia się przy obliczaniu wartości firmy lub określaniu wartości udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przewyższającej koszt przejęcia.

4.7.4. Ocena niepewności co do rozliczeń podatkowych

Jeżeli w ocenie Spółki jest prawdopodobne, że podejście do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych będzie zaakceptowane przez organ podatkowy, Spółka określa dochód do opodatkowania (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe z uwzględnieniem podejścia do opodatkowania planowanego lub zastosowanego w swoim zeznaniu podatkowym.

Jeżeli Spółka stwierdzi, że nie jest prawdopodobne, że organ podatkowy zaakceptuje podejście Spółki do kwestii podatkowej lub grupy kwestii podatkowych, wówczas Spółka odzwierciedla wpływ niepewności przy ustalaniu dochodu do opodatkowania (straty podatkowej), niewykorzystanych strat podatkowych, niewykorzystanych ulg podatkowych lub stawek podatkowych. Spółka odzwierciedla ten fakt poprzez określenie najbardziej prawdopodobnego scenariusza - jest to pojedyncza kwota spośród możliwych wyników.

4.8. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki). Środki trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne, które funkcjonują jako element środka trwałego.

Środki trwałe ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Jako odrębne pozycje środków trwałych ujmowane są istotne komponenty.

Środki trwałe w budowie prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie wytworzenia lub cenie nabycia pomniejszonym o ujęte odpisy z tytułu utraty wartości.

Koszt wytworzenia obejmuje opłaty oraz, dla odpowiednich aktywów, koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Spółki.

Amortyzacja dotycząca tych aktywów trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania, zgodnie z zasadami dotyczącymi pozostałych aktywów trwałych Spółki.

Amortyzacja środków trwałych, w tym komponentów, odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie.

Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

Budynki i budowle	od	10 lat	do	40 lat
Maszyny i urządzenia	od	2 lat	do	25 lat
Środki transportu	od	3 lat	do	6 lat
Pozostałe środki trwałe	od	2 lat	do	10 lat

Grunty własne nie podlegają amortyzacji.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów nie podlega amortyzacji.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla środków trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy.

Zasady właściwe ustalaniu utraty wartości przedstawiono w nocie 4.10. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie, spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w grupie do zbycia wyceniane są zgodnie z zasadami zawartymi w Nocie 4.12.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w rachunku zysków i strat.

Na dzień bilansowy środki trwałe oraz środki trwałe w budowie wyceniane są według kosztu wytworzenia lub ceny nabycia pomniejszone o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

4.9. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Spółki, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych.

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jej użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady niespełniające w/w warunków ujmowane są jako koszty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w dacie ich poniesienia, w pozycji kosztów ogólnego zarządu.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie.

Spółka nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

Licencje na oprogramowanie	3 lata
Prace rozwojowe	5 lat
Znaki towarowe	5 lat
Prawa majątkowe	5 lat

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy.

Zasady właściwe ustalaniu utraty wartości przedstawiono w nocie 4.10.. Skutki utraty wartości wartości niematerialnych odnoszone są w pozostałe koszty działalności operacyjnej.

Wartości niematerialne spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży lub zbycia, wycenia się zgodnie z zasadami zawartymi w nocie 4.13..

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

4.10. Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości.

Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów.

Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest corocznie oraz dodatkowo wtedy, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła, z wyjątkiem sytuacji, gdy składnik aktywów wykazywany był w wartości przeszacowanej (wówczas utrata wartości traktowana jest jako obniżenie wcześniejszego przeszacowania).

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nieprzekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów / jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, o ile składnik aktywów nie podlegał wcześniej przeszacowaniu – w takim przypadku, odwrócenie straty z tytułu utraty wartości traktuje się jak zwiększenie z aktualizacji wyceny.

Wartość firmy z uwagi na nieokreślony termin ekonomicznej użyteczności poddawana jest testowi na utratę wartości corocznie.

4.11. Udziały i akcje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

Udziały i akcje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych wykazywane są według kosztu historycznego po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości.

Jednostkami zależnymi są takie podmioty, które Spółka kontroluje.

Sprawowanie kontroli przez Spółkę ma miejsce wtedy, gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy Spółka posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W momencie oceny, czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Spółka analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momencie podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich Walnych Zgromadzeniach Akcjonariuszy lub Zgromadzeniach Wspólników.

Jednostkami stowarzyszonymi są takie jednostki, na które Spółka wywiera znaczący wpływ, niebędące jednostkami zależnymi ani udziałami we wspólnych przedsięwzięciach Spółki. Znaczący wpływ jest to zdolność do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji z zakresu polityki finansowej i operacyjnej prowadzonej działalności gospodarczej; nie oznacza ona jednak sprawowania kontroli bądź współkontroli nad tą polityką.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia przesłanki na utratę wartości udziałów. W przypadku wystąpienia przesłanek Spółka przeprowadza testy oceniające utratę wartości udziałów w spółkach zależnych metodą DCF. W przypadku gdy wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej, wartość bilansowa jest pomniejszona o różnicę między tymi dwoma wartościami. Odpis z tytułu utraty wartości ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

W przypadku gdy testy na utratę wartości udziałów przeprowadzane w kolejnych okresach bilansowych wykażą wyższą wartość odzyskiwalną niż wartość bilansowa udziałów na dzień przeprowadzania testów, Spółka przyjmuje wyliczoną wartość odzyskiwalną jako nową wartość bilansową udziałów, z tym, że nowa wartość bilansowa nie może przekraczać wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie dokonano odpisu na utratę wartości tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

4.12. Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego, która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Zapasy towarów, materiałów i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym według następujących zasad:

- materiały zalegające od 2 do 3 lat - 70% wartości bilansowej, a ponad 3 lata 100% wartości bilansowej,
- produkty, półprodukty i towary zalegające od 1 roku do 2 lat - 50% wartości bilansowej, a powyżej 2 lat 70% wartości bilansowej.

Rozchody wyceniane są na podstawie cen ewidencyjnych, ustalonych w wysokości średniej ważonej cen (kosztów) danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

4.13. Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

Aktywa trwale i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwale (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowane są oddzielnie od innych aktywów obrotowych. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania, które będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są oddzielnie od innych zobowiązań.

4.14. Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na jednostce ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

4.14.1. Umowy rodzące zobowiązania

Bieżące zobowiązania wynikające z umów rodzących zobowiązania ujmuje się jako rezerwy. Za umowę rodzącą zobowiązania uważa się umowę wymuszającą nieuniknione koszty realizacji zobowiązań umownych, których wartość przekracza wysokość korzyści ekonomicznych przewidywanych w ramach umowy.

4.14.2 Restrukturyzacja

Rezerwa na koszty restrukturyzacji ujmowana jest tylko wtedy, gdy Spółka opracowała szczegółowy i formalny plan restrukturyzacji i ogłosiła wszystkim zainteresowanym stronom zamiar jego realizacji lub jego główne założenia.

Wycena rezerwy restrukturyzacyjnej obejmuje wyłącznie bezpośrednie koszty restrukturyzacji, czyli kwoty niezbędne do przeprowadzenia restrukturyzacji i niezwiązane z bieżącą działalnością podmiotu.

4.14.3. Zobowiązania warunkowe nabyte w ramach połączenia jednostek gospodarczych

Zobowiązania warunkowe nabyte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo w wartości godziwej na dzień nabycia. W kolejnych dniach bilansowych zobowiązania warunkowe wycenia się w wyższej spośród dwóch wartości: tej, którą ujęto by zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” lub wartości ujętej początkowo pomniejszonej o łączną kwotę dochodów ujętą zgodnie z MSFS 15 „Przychody z umów z Klientami”.

4.15. Aktywa finansowe - polityka rachunkowości stosowana począwszy od 1 stycznia 2018 roku

4.15.1. Klasyfikacja aktywów finansowych

Aktywa finansowe klasyfikowane są do następujących kategorii wyceny: wyceniane według zamortyzowanego kosztu, wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Spółka klasyfikuje składniki aktywów finansowych na podstawie modelu biznesowego jednostki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych (tzw. kryterium SPPI). Spółka dokonuje reklasyfikacji inwestycji w instrumenty dłużne wtedy i tylko wtedy, gdy zmianie ulega model zarządzania tymi aktywami.

4.15.2. Wycena na moment początkowego ujęcia

Z wyjątkiem niektórych należności z tytułu dostaw i usług, w momencie początkowego ujęcia jednostka wycenia składnik aktywów finansowych w jego wartości godziwej, którą w przypadku aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia tych aktywów finansowych.

4.15.3. Zaprzestanie ujmowania

Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, w sytuacji gdy: prawo do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych wygasły lub prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych zostały przeniesione a Spółka dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

4.15.4. Wycena po początkowym ujęciu

Dla celów wyceny po początkowym ujęciu, aktywa finansowe klasyfikowane są do jednej z czterech kategorii: instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie, instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

4.15.5 Instrumenty dłużne - aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, oraz
- b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Do kategorii aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem Spółka klasyfikuje należności handlowe, pożyczki spełniające test klasyfikacyjny SPPI, które zgodnie z modelem biznesowym wykazywane są jako utrzymywane w celu uzyskania przepływów pieniężnych, środki pieniężne i ekwiwalenty.

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i wykazuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Przychody z tytułu odsetek”.

4.15.6 Instrumenty dłużne - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:

- a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz
- b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Przychody z tytułu odsetek, różnice kursowe oraz zyski i straty z tytułu utraty wartości ujmowane są w wyniku finansowym i obliczane w taki sam sposób, jak w przypadku aktywów finansowych wycenianych zamortyzowanym kosztem. Pozostałe zmiany wartości godziwej ujmowane są w przez inne całkowite dochody. W momencie zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych łączny zysk lub strata uprzednio rozpoznana w innych całkowitych dochodach zostają przeklasyfikowane z pozycji kapitału własnego do wyniku finansowego.

Przychody z tytułu odsetek oblicza się przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i wykazuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Przychody z tytułu odsetek”.

Spółka nie posiada aktywów finansowych zaliczanych do tej kategorii.

4.15.7 Instrumenty kapitałowe - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

W momencie początkowego ujęcia Spółka może dokonać nieodwołalnego wyboru dotyczącego ujmowania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3. Wybór taki dokonywany jest oddzielnie dla każdego instrumentu kapitałowego. Skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach nie podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku finansowego. Dywidendy ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów wtedy, gdy powstaje uprawnienie jednostki do otrzymania dywidendy, chyba że dywidendy te w oczywisty sposób stanowią odzyskanie części kosztów inwestycji.

Spółka nie posiada aktywa finansowego zaliczanego do tej kategorii.

4.15.8. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnik aktywów finansowych, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zysk lub stratę z wyceny inwestycji dłużnych do wartości godziwej ujmuje się w wyniku finansowym.

Dywidendy ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów wtedy, gdy powstaje uprawnienie jednostki do otrzymania dywidendy.

Do kategorii instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy Spółka klasyfikuje nienotowane instrumenty kapitałowe.

4.16. Utrata wartości aktywów finansowych

Spółka dokonuje oceny oczekiwanych strat kredytowych (ang. expected credit losses, „ECL”) związanych z instrumentami dłużnymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu i wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Spółka stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia przy użyciu macierzy rezerw. Spółka wykorzystuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości.

Należności wycenia się w kwotach wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożnej wyceny (po pomniejszeniu o odpisy aktualizujące). Na należności przeterminowane tworzy się odpis aktualizujący: od 3 do 6 miesięcy - 10%, od 6 do 12 miesięcy - 50%, powyżej roku - 100%. Wyjątek od tej zasady stosuje się do należności przekazanych do windykacji, na które tworzy się odpis w wysokości 100%.

W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Jeżeli w kolejnym okresie obrachunkowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w rachunku zysków i strat, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta.

4.17. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu chyba, że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku żadne zobowiązania finansowe nie zostały zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie jako koszty lub przychody finansowe, za wyjątkiem zmian z tytułu własnego ryzyka kredytowego dla zobowiązań finansowych pierwotnie zakwalifikowanych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, które od 1 stycznia 2018 roku ujmują się w pozostałych całkowitych dochodach.

Inne zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Spółka wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego.

Przed 1 stycznia 2018 roku znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Spółka ujmowała jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstająca z tytułu zamiany różnica odnośnych wartości bilansowych wykazywana była w zysku lub stracie.

Od 1 stycznia 2018 roku w przypadku modyfikacji warunków umownych zobowiązania finansowego, która nie powoduje zaprzestania ujmowania istniejącego zobowiązania, zysk lub stratę ujmują się niezwłocznie w wyniku finansowym. Zysk lub stratę oblicza się jako różnicę pomiędzy wartością bieżącą zmodyfikowanych i oryginalnych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem oryginalnej efektywnej stopy procentowej zobowiązania.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

4.18. Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward oraz kontrakty na zamianę stóp procentowych (swapy procentowe). Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają zasad rachunkowości zabezpieczeń są bezpośrednio odnoszone do zysku lub straty netto roku obrotowego.

Wartość godziwa walutowych kontraktów forward jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych (forward) występujących przy kontraktach o podobnym terminie zapadalności. Wartość godziwa kontraktów na zamianę stóp procentowych jest ustalana na podstawie modelu wyceny uwzględniającego obserwowalne dane rynkowe, w tym w szczególności bieżące terminowe stopy procentowe.

W rachunkowości zabezpieczeń, zabezpieczenia klasyfikowane są jako: zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczające przed ryzykiem zmian wartości godziwej ujętego składnika aktywów lub zobowiązania, lub zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych, zabezpieczające przed zmianami przepływów środków pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanego z ujętym składnikiem aktywów, zobowiązaniem lub prognozowaną transakcją lub zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym.

Zabezpieczenie ryzyka walutowego uprawdopodobnionego przyszłego zobowiązania jest rozliczane jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

W momencie ustanowienia zabezpieczenia, Spółka formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, zabezpieczanej pozycji lub transakcji, charakter zabezpieczanego ryzyka, a także sposób oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem. Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest oceniana na bieżąco w celu sprawdzenia, czy jest wysoce efektywne we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zostało ustanowione.

4.18.1. Zabezpieczenia wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenia wartości godziwej wykazuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, wraz z wszelkimi zmianami wartości godziwej pozycji zabezpieczanej przypadającymi na ryzyko objęte zabezpieczeniem. Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz zmiany pozycji zabezpieczanej przypadające na zabezpieczane ryzyko ujmowane są w pozycji rachunku zysków i strat dotyczącej tej zabezpieczanej pozycji.

Grupa przestaje stosować rachunkowość zabezpieczeń, jeżeli rozwiązuje powiązanie zabezpieczające, instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany, lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń. Korektę wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej wynikającą z zabezpieczanego ryzyka amortyzuje się w rachunku zysków i strat począwszy od chwili, gdy rachunkowość zabezpieczeń nie jest już stosowana.

4.18.4. Zabezpieczenia przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, i które mogłyby wpływać na zysk lub stratę. Część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach, a nieefektywną część ujmuje się w zysku lub stracie.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym przenosi się do rachunku zysków i strat w tym samym okresie, albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na zysk lub stratę.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje następnie ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego, albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego będzie się stosować zabezpieczenie wartości godziwej, wtedy zyski lub straty, które były ujęte w innych całkowitych dochodach są wyłączane z kapitału własnego i włącza się je do kosztu nabycia lub do innej wartości bilansowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Zyski lub straty powstałe w wyniku zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają warunków umożliwiających stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń, są ujmowane bezpośrednio w wyniku finansowym netto za bieżący okres.

Spółka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, gdy instrument zabezpieczający wygasł lub został sprzedany, jego wykorzystanie dobiegło końca lub nastąpiła jego realizacja bądź, gdy zabezpieczenie przestało spełniać warunki umożliwiające stosowanie wobec niego zasad rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku, łączny zysk lub strata na instrumencie zabezpieczającym, które były ujęte w innych całkowitych dochodach i zakumulowane w kapitale własnym, są nadal wykazywane w kapitale własnym aż do momentu wystąpienia prognozowanej transakcji. Jeżeli Spółka przestała spodziewać się, że prognozowana transakcja nastąpi, wówczas zakumulowany w kapitale własnym łączny zysk lub strata netto są odnoszone do zysku lub straty netto za bieżący okres.

5. Zmiana stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku, z wyjątkiem zastosowania nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2018 roku i później.

Spółka zastosowała po raz pierwszy MSSF 15 Przychody z umów z klientami („MSSF 15”) oraz MSSF 9 Instrumenty finansowe („MSSF 9”). Pozostałe nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje, które mają zastosowanie po raz pierwszy w 2018 roku nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

Wpływ MSSF 15 i MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień pierwszego zastosowania, tj. 1 stycznia 2018 roku był nieznaczący.

5.1. MSSF 15 Przychody z umów z klientami

MSSF 15 uchyla MSR 11 Umowy o usługę budowlaną, MSR 18 Przychody i związane z nimi interpretacje i ma zastosowanie do wszystkich umów z klientami, z wyjątkiem tych, które wchodzą w zakres innych standardów. Nowy standard ustanawia tzw. „Model Pięciu Kroków” rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmują się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługują jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi.

Nowy standard zastąpi wszystkie dotychczasowe wymogi dotyczące ujmowania przychodów zgodnie z MSSF. Standard ma zastosowanie w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku i później. Wcześniejsze stosowanie jest dozwolone.

Zastosowanie MSSF 15 wymaga od Zarządu jednostki dominującej dokonywania osądów na każdym z pięciu kroków ustanowionego modelu.

Spółka zastosowała MSSF 15 od dnia wejścia w życie standardu, z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej.

Spółka prowadzi sprzedaż wyrobów oraz towarów z tworzyw sztucznych.

a) Sprzedaż wyrobów i towarów

Sprzedaż wyrobów oraz towarów jest realizowana na podstawie otrzymywanych bieżąco zamówień. Umowy z klientami zawierają tylko jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia – sprzedaż towaru. W związku z tym przychód jest rozpoznawany w określonym momencie, tj. w momencie przejścia ryzyka związanego z towarem na klienta (co do zasady w momencie dostawy). W konsekwencji przyjęcie MSSF 15 nie miało wpływu na moment ujmowania przez Spółkę przychodu z tytułu takich umów.

W ramach oceny wpływu wejście w życie MSSF 15, Spółka rozważyła m.in. następujące aspekty:

i. Wynagrodzenie zmienne

Niektóre umowy z klientami zawierają kwoty zmienne wynagrodzenia w związku z udzielaniem rabatów, pod warunkiem złożenia przez klienta zamówień na określoną wartość lub ilość. Zgodnie z MSSF 15, jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, jednostka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego. Wprowadzane zmiany są zbieżne z dotychczas stosowaną w Spółce polityką rachunkowości.

II. Prawo do zwrotu

W pojedynczych przypadkach umowy z sieciami handlowymi przewidują możliwość zwrotu niesprzedanego towaru. Z uwagi na fakt, że sytuacja taka nie wystąpiła w okresie sprawozdawczym i w 2017 roku Spółka nie dokonywała korekt w sprawozdaniu finansowym.

III. Gwarancje

Spółka udziela gwarancji na sprzedawane wyroby gotowe i towary. Gwarancje te stanowią zapewnienie klienta, że dany produkt jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją i nie stanowią dodatkowej usługi.

W konsekwencji, istniejące gwarancje będą dalej ujmowane zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe.

b) Sprzedaż pakietu dóbr i usług lub pakietu kilku usług, świadczonych w różnym okresie

Sprzedaż tego rodzaju nie występuje w Spółce.

c) Zaliczki otrzymane od klientów

Dotychczas Spółka prezentowała zaliczki otrzymane od klientów w pozycji „Zobowiązania z tytułu umów”. Zgodnie z dotychczasową polityką (zasadami) rachunkowości Spółka nie ujmowała kosztów z tytułu odsetek od otrzymanych zaliczek, w tym długoterminowych.

d) Istotny element finansowania

Zgodnie z MSSF 15, Spółka ocenia, czy umowa zawiera istotny element finansowania. Spółka zdecydowała się skorzystać z praktycznego rozwiązania, zgodnie z którym nie koryguje przyrzeczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok.

W Spółce nie wystąpiły przypadki umów z klientami, dla których okres pomiędzy przekazaniem przyrzeczonego dobra lub usługi klientowi a momentem zapłaty za dobro lub usługę przekracza jeden rok, w związku z tym Spółka nie dokonywała korekt w rocznym sprawozdaniu finansowym.

e) Wymogi w zakresie prezentacji i ujawniania informacji

MSSF 15 wprowadza nowe wymogi w zakresie prezentacji i ujawnień. Spółka oceniła, że wpływ tych ujawnień nie jest istotny.

Dodatkowo, zgodnie z wymogami MSSF 15, Spółka przedstawia ujęte przychody z tytułu umów z klientami w podziale na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na charakter, kwotę, termin płatności oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych. Spółka ujawnia ponadto wystarczające informacje, które umożliwią użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie powiązania między ujawnieniem przychodów w podziale na kategorie a informacjami o przychodach, które jednostka ujawnia dla każdego segmentu sprawozdawczego, jeżeli stosuje MSSF 8 Segmenty operacyjne.

f) Inne korekty

Wymogi dotyczące ujmowania i wyceny zgodnie z MSSF 15 mają również zastosowanie do ujmowania i wyceny aktywa/ rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, różnic kursowych z przeliczenia jednostki zagranicznej, a także zysku/ straty ze sprzedaży aktywów niefinansowych (takich jak rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne), w sytuacji, gdy taka sprzedaż nie odbywa się w normalnym toku prowadzenia działalności gospodarczej. W ocenie Spółki wpływ przyjęcia MSSF 15 nie jest jednak w tym zakresie istotny.

Podsumowując, zdaniem Spółki wdrożenie MSSF 15 nie miało wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz sprawozdanie z całkowitych dochodów.

5.2. MSSF 9 Instrumenty finansowe

MSSF 9 zastąpił MSR 39 Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. MSSF 9 adresuje trzy obszary związane z instrumentami finansowymi: klasyfikację i wycenę, utratę wartości oraz rachunkowość zabezpieczeń.

Poniżej przedstawiono ujawnienia w zakresie wpływu wdrożenia MSSF 9:

Korekta na dzień 1 stycznia 2018	MSSF 9
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	-224
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	43
Aktywa	-181
Zyski zatrzymane	-181
Pasywa	-181

Spółka zastosowała MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych.

a) Klasyfikacja i wycena

Zgodnie z MSSF 9, z wyjątkiem niektórych należności z tytułu dostaw i usług, w momencie początkowego ujęcia jednostka wycenia składnik aktywów finansowych w jego wartości godziwej, którą w przypadku aktywów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia tych aktywów finansowych.

Po początkowym ujęciu jednostka wycenia składnik aktywów finansowych w zamortyzowanym koszcie, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody lub w wartości godziwej przez wynik finansowy. Jednostka klasyfikuje składnik aktywów finansowych na podstawie modelu biznesowego jednostki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych (tzw. „kryterium SPPI”).

Klasyfikacja i wycena aktywów finansowych Spółki zgodnie z MSSF 9 przedstawia się następująco:

i. Instrumenty dłużne wyceniane w zamortyzowanym koszcie, utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, będących jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

ii. Instrumenty dłużne wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, dla których skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku finansowego na moment zaprzestania ujmowania. Ta kategoria obejmuje klasy aktywów finansowych, które spełniają kryterium SPPI oraz są utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych. Zgodnie z MSR 39 te aktywa finansowe były klasyfikowane jako aktywa dostępne do sprzedaży.

iii. Instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, dla których skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach nie podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku finansowego na moment zaprzestania ujmowania. Ta kategoria obejmuje aktywa finansowe, w przypadku których Spółka dokonała nieodwołalnego wyboru w zakresie wyceny w momencie początkowego ujęcia bądź na dzień pierwszego zastosowania MSSF 9. Zgodnie z MSR 39 te aktywa finansowe były klasyfikowane jako aktywa dostępne do sprzedaży.

iv. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują aktywa finansowe, w przypadku których składnik aktywów finansowych nie został zaklasyfikowany do żadnej z wcześniejszych kategorii (nie zostało spełnione kryterium SPPI). Zgodnie z MSR 39 te aktywa finansowe były klasyfikowane jako aktywa dostępne do sprzedaży.

MSSF 9 nie wprowadza istotnych zmian w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych, z wyjątkiem modyfikacji, które nie powodują zaprzestania ujmowania istniejącego zobowiązania finansowego. Zgodnie z dotychczasową praktyką zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie jako koszty lub przychody finansowe, za wyjątkiem zmian z tytułu własnego ryzyka kredytowego dla zobowiązań finansowych pierwotnie zakwalifikowanych do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, które od 1 stycznia 2018 roku ujmują się w pozostałych całkowitych dochodach. Nowy standard narzuca na jednostkę obowiązek ujmowania korekty wartości zamortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego jako przychodu lub kosztu w wyniku finansowym w momencie modyfikacji.

Spółka skorzystała z możliwości wyboru i w przypadku akcji/ udziałów w spółkach nienotowanych, ujmuje ich późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w związku z czym zastosowanie MSSF 9 nie ma istotnego wpływu na wyniki finansowe Spółki.

b) Utrata wartości

Zastosowanie MSSF 9 zasadniczo zmienia podejście do utraty wartości aktywów finansowych poprzez odejście od koncepcji straty poniesionej na rzecz straty oczekiwanej, gdzie całość oczekiwanej straty kredytowej jest rozpoznawana ex-ante.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Spółka stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia przy użyciu macierzy rezerw. Spółka wykorzystuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości.

W przypadku pozostałych aktywów finansowych, Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym. Jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia.

Spółka ocenia, że ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od dnia jego początkowego ujęcia w przypadku, gdy opóźnienie w spłacie przekroczy 90 dni. Na należności przeterminowane tworzy się odpis aktualizujący: od 3 do 6 miesięcy - 10%, od 6 do 12 miesięcy - 50%, powyżej roku - 100%. Wyjątek od tej zasady stosuje się do należności przekazanych do windykacji, na które tworzy się odpis w wysokości 100%.

Jednocześnie, Spółka ocenia, że niewykonanie zobowiązania przez dłużnika (ang. default) następuje w przypadku gdy opóźnienie w spłacie przekroczy rok. Spółka tworzy odpis aktualizacyjny w wysokości 100%. Wyjątek od tej zasady stosuje się do należności przekazanych do windykacji, na które tworzy się odpis w wysokości 100%.

c) Rachunkowość zabezpieczeń

Spółka nie zdecydowała się na zastosowanie MSSF 9 w obszarze rachunkowości zabezpieczeń

d) Inne korekty

Spółka nie dokonała innych korekt w związku z zastosowaniem MSSF 9.

5.3. Pozostałe

a) Interpretacja KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej oraz wynagrodzenie wypłacane lub otrzymywane z góry

Interpretacja wyjaśnia, że dniem zawarcia transakcji do celów ustalenia kursu wymiany, który ma zostać zastosowany w momencie początkowego ujęcia powiązanego składnika aktywów, wydatku lub dochodu (lub ich części), jest dzień, w którym jednostka początkowo ujmuje niepieniężny składnik aktywów lub niepieniężne zobowiązanie wynikające z wypłacenia lub otrzymania wynagrodzenia z góry. Jeżeli istnieje wiele przypadków wypłacenia lub otrzymania płatności z góry, wówczas jednostka określa dzień zawarcia transakcji w odniesieniu do każdego przypadku wypłacenia lub otrzymania płatności z góry.

Interpretacja nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

b) Zmiany do MSR 40 Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych

Zmiany precyzują, kiedy jednostka dokonuje przeniesienia nieruchomości, w tym nieruchomości w budowie, do lub z nieruchomości inwestycyjnych. Zmiany wyjaśniają, że zmiana sposobu użytkowania następuje, w przypadku gdy dana nieruchomość spełnia lub przestaje spełniać definicję nieruchomości inwestycyjnej oraz istnieją dowody świadczące o zmianie sposobu użytkowania. Sama tylko zmiana intencji kierownictwa w odniesieniu do sposobu użytkowania nie stanowi dowodu świadczącego o zmianie sposobu użytkowania.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

c) Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności w formie akcji

Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) opublikowała zmiany do MSSF 2 Płatności w formie akcji celem wyjaśnienia następujących obszarów: uwzględnienie warunków nabycia uprawnień i warunków innych niż warunki nabycia uprawnień w wycenie transakcji płatności w formie akcji rozliczanej w środkach pieniężnych, ujmowanie transakcji płatności w formie akcji charakteryzującej się rozliczeniem netto zobowiązań z tytułu podatku u źródła, ujmowanie modyfikacji transakcji płatności w formie akcji, która zmienia jej klasyfikację z rozliczanej w środkach pieniężnych na rozliczaną w instrumentach kapitałowych.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

d) Zmiany do MSSF 4 Zastosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe

Zmiany umożliwiają jednostkom, które prowadzą działalność ubezpieczeniową, odroczenie daty wejścia w życie MSSF 9 do dnia 1 stycznia 2021 roku. Skutkiem takiego odroczenia jest, że zainteresowane jednostki mogą dalej sporządzać sprawozdania finansowe zgodnie z obowiązującym standardem, tj. MSR 39.

Te zmiany nie dotyczą Spółki.

e) Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016

Zmiany precyzują, że jednostka, która jest organizacją zarządzającą kapitałem wysokiego ryzyka, funduszem wzajemnym, funduszem powierniczym lub inną podobną jednostką, w tym związanym z inwestycjami funduszem ubezpieczeniowym może zdecydować się na wycenę inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu według wartości godziwej przez wynik finansowy zgodnie z MSSF 9. Jednostka dokonuje wyboru odrębnie dla każdej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia, w momencie początkowego ujęcia jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli jednostka, która sama nie jest jednostką inwestycyjną, posiada udział w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, które są jednostkami inwestycyjnymi, jednostka ta może, stosując metodę praw własności, zdecydować się na utrzymanie wyceny według wartości godziwej stosowaną przez tę jednostkę stowarzyszoną lub to wspólne przedsięwzięcie, będące jednostkami inwestycyjnymi, w odniesieniu do udziałów jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia, będących jednostkami inwestycyjnymi, w jednostkach zależnych. Wyboru tego dokonuje się odrębnie dla każdej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia inwestycyjnego w dniu a) początkowego ujęcia tej jednostki stowarzyszonej lub tego wspólnego przedsięwzięcia, będących jednostkami inwestycyjnymi; b) w którym ta jednostka stowarzyszona lub to wspólne przedsięwzięcie stają się jednostką inwestycyjną; c) w którym ta jednostka stowarzyszona lub to wspólne przedsięwzięcie, będące jednostkami inwestycyjnymi, stają się jednostką dominującą.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

f) Zmiany do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016.

Krótkoterminowe zwolnienia ze stosowania innych MSSF zawarte w paragrafach E3-E7 MSSF 1 zostały usunięte.

Zmiany nie mają istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, jednak nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzenia standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później;
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczonej przez RMSR na czas nieokreślony;
- MSSF 16 Leasing (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później;
- KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;

- Zmiany do MSSF 9 Wcześniejsze spłaty z ujemną rekompensatą (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017 (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później;
- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiana do MSSF 3 Połączenia jednostek (opublikowano dnia 22 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzona przez UE – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1 i MSR 8: Definicja istotności (opublikowano dnia 31 października 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

6.1. Wdrożenie MSSF 16

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing („MSSF 16”), który zastąpi MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Spółka jest leasingobiorcą w przypadku umów najmu samochodów, wózków, urządzeń wspomagających procesy produkcyjne, co szerzej opisano w nocie 32 Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego.

Spółka zawarła umowy na najem pomieszczeń biurowych, magazynu, mieszkań oraz aktywów o niskiej wartości (najem kserokopiarki, najem zbiornika na gaz, najem miejsca postojowego, najem czytnika RCP, najem pojemników na odpady).

Po przeanalizowaniu zapisów tych umów, Grupa nie zmieni dotychczasowej praktyki ujmowania wynikających z nich opłat w kosztach metodą liniową. W przypadku najmu pomieszczeń biurowych umowy te zostały zawarte na czas nieokreślony z możliwością wypowiedzenia przez obie strony z sześciomiesięcznym (jedna umowa) i dwumiesięcznym (druga umowa) okresem wypowiedzenia bez ponoszenia istotnych kar. W związku z tym okres leasingu jest równy okresowi wypowiedzenia i Spółka może skorzystać ze zwolnienia dla leasingów krótkoterminowych. W przypadku umowy najmu magazynu umowa ma charakter tymczasowy, okres wypowiedzenia wynosi 4 dni (opłaty roczne to około 150 tys. zł). Spółka podpisała umowę na obsługę logistyczno-magazynową, opłata miesięczna uzależniona jest od liczby palet przechowywanych w magazynie dostawcy usługi, a więc stanowi zmienną opłatę leasingową nieujmowaną w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu.

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmieniona względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie ujmował wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, rozróżniając leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Spółka planuje wdrożenie MSSF 16 z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej.

Dla celów ustalenia wartości prawa do użytkowania wieczystego gruntów oraz zobowiązań leasingowych zastosowano stopę dyskontową 4%.

Podsumowując, Spółka oczekuje, że wpływ wdrożenia MSSF 16 na dzień 1 stycznia 2019 roku będzie następujący:

	Wpływ na
	01.01.2019
Aktywa	
Rzeczowe aktywa trwałe	-3 895
Aktywa trwałe z tytułu prawa do użytkowania gruntów	8 345
Aktywa	<u>4 450</u>
Zobowiązania z tytułu leasingu (długoterminowe)	4 437
Zobowiązania z tytułu leasingu (krótkoterminowe)	13
Pasywa	<u>4 450</u>

6.2. Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia pozostałych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Spółkę zasady.

7. Przychody z umów z klientami

Tabela poniżej przedstawia przychody z tytułu umów z klientami w podziale na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na charakter, kwotę, termin płatności oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych:

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Działalność kontynuowana		
- Przychody ze sprzedaży produktów i usług	459 805	444 667
- Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	23 089	24 206
	482 894	468 873

8. Segmenty operacyjne

8.1. Identyfikacja segmentów operacyjnych zgodnie z MSSF 8

Spółka wydzieliła dwa segmenty operacyjne dla których jest możliwość uzyskania informacji finansowych oraz możliwość alokacji większości aktywów i części zobowiązań. Koszty ogólnego zarządu oraz koszty finansowe związane z kredytami na nabycie aktywów finansowych zostały podzielone do segmentów proporcjonalnie do kosztów przypisanych bezpośrednio do tych segmentów.

Transakcje pomiędzy segmentami występują sporadycznie i dotyczą przekazywania folii stretch z Segmentu I w cenach ewidencyjnych do Segmentu II. Folia zużywana jest w Segmencie II do pakowania wyrobów gotowych na paletach.

- Segment wyrobów opakowaniowych (Segment I)	- folie stretch PE
- taśmy PET
- folie termokurczliwe PVC
- folie BOPP
- Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia (Segment II)	- folie miękkie PVC
- granulaty PVC
- pozostała sprzedaż

8.2. Przychody i wyniki segmentów

Analiza przychodów i wyników w poszczególnych segmentach:

	Przychody		Zysk brutto	
	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Działalność kontynuowana				
Segment wyrobów opakowaniowych (Segment I)	352 442	328 767	12 499	41 305
Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia (Segment II)	130 452	140 106	2 923	2 443
Razem z działalności kontynuowanej	482 894	468 873	15 422	43 748

W 2017 roku na zysk brutto Segmentu I, poza działalnością operacyjną, miała wpływ wypłata dywidendy z MKF-Schimanski-Ergis i Flexergis, oraz zysk uzyskany na sprzedaży udziałów w spółce MKF-Schimanski-Ergis GmbH. Zysk brutto Segmentu I pomniejszył odpis na utratę wartości udziałów w spółce MKF-Ergis Sp. z o.o.

W 2018 roku zysk brutto uzyskany na działalności operacyjnej Segmentu I został powiększony o wypłaconą dywidendę (Flexergis i Tromar) w wysokości 24.019 tys. PLN, a pomniejszony o odpis na utratę wartości udziałów w spółce MKF-Ergis Sp. z o.o. w wysokości 30.755 tys. PLN.

8.3. Aktywa segmentów

	31.12.2018	31.12.2017
Segment wyrobów opakowaniowych (Segment I)	223 965	243 006
Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia (Segment II)	82 042	74 269
Razem aktywa segmentów	306 007	317 275
Aktywa niealokowane	44 355	31 851
Suma aktywów	350 362	349 126

Spółka alokuje do segmentów wartość firmy, środki trwałe, udziały w spółkach zależnych, zapasy oraz należności. Pozostałe pozycje aktywów nie są alokowane z uwagi na brak możliwości ich przypisania do konkretnego segmentu.

8.4. Zobowiązania segmentów

	31.12.2018	31.12.2017
Segment wyrobów opakowaniowych (Segment I)	67 615	71 210
Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia (Segment II)	14 134	7 071
Razem zobowiązania segmentów	81 749	78 281
Zobowiązania niealokowane	66 589	70 139
Suma zobowiązań	148 338	148 420

Spółka alokuje do segmentów zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz kredyty inwestycyjne zaciągnięte na finansowanie zakupu środków trwałych oraz udziałów w spółkach zależnych. Pozostałe pozycje zobowiązań nie są alokowane z uwagi na brak możliwości ich przypisania do konkretnego segmentu.

8.5. Pozostałe informacje o segmentach

	Amortyzacja		Zwiększenia aktywów trwałych	
	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Segment wyrobów opakowaniowych (Segment I)	10 156	9 402	17 964	25 725
Segment wyrobów pozostałego przeznaczenia (Segment II)	4 230	4 558	6 247	4 501
	14 386	13 960	24 211	30 226

Dane za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	Segment I	Segment II	Ogółem
Przychody od klientów zewnętrznych	352 442	130 452	482 894
Przychody z tytułu transakcji między segmentami	-	-	-
Przychody z tytułu odsetek	7	305	312
Koszty z tytułu odsetek	2 076	867	2 943
Zysk brutto segmentu	12 499	2 923	15 422
Dane za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017	Segment I	Segment II	Ogółem
Przychody od klientów zewnętrznych	328 767	140 106	468 873
Przychody z tytułu transakcji między segmentami	-	-	-
Przychody z tytułu odsetek	167	621	788
Koszty z tytułu odsetek	1 714	1 268	2 982
Zysk brutto segmentu	41 305	2 443	43 748

8.6. Informacje geograficzne

Spółka realizuje przychody ze sprzedaży w 59% na rynku polskim i 41% na rynkach zagranicznych (38 krajów), w tym w większości na rynkach Unii Europejskiej (92,2% sprzedaży na rynki zagraniczne).

	<u>Przychody ze sprzedaży</u>	
	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Polska	283 703	259 191
Niemcy	33 630	43 534
Francja	34 831	44 733
Holandia	26 190	24 112
Wielka Brytania	20 241	20 040
Belgia	20 364	15 353
Pozostałe	63 935	61 910
	<u>482 894</u>	<u>468 873</u>

8.7. Informacje o wiodących klientach

Przychody od żadnego z klientów nie przekroczyły 10% przychodów Spółki.

9. Przychody i koszty

9.1. Koszty według rodzajów

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Działalność kontynuowana		
Amortyzacja	14 386	13 960
Zużycie materiałów i energii	359 803	345 344
Usługi obce	31 374	30 581
Podatki i opłaty	2 670	2 481
Koszty świadczeń pracowniczych	39 288	34 914
Pozostałe koszty rodzajowe	2 632	2 423
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	18 968	19 014
	469 121	448 717
Koszty według rodzajów ogółem, w tym		
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	410 488	398 190
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży	28 270	27 098
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	23 318	21 770
Zmiana stanu produktów	6 526	488
Koszt wytworzenia na własne potrzeby	519	1 171
Razem	469 121	448 717

9.2. Koszty amortyzacji

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	14 349	13 912
Amortyzacja wartości niematerialnych	37	48
Razem	14 386	13 960
Przypadające na:		
Działalność kontynuowaną	14 386	13 960
Razem	14 386	13 960

9.3. Koszty świadczeń pracowniczych

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Wynagrodzenia	32 182	28 549
Koszty ubezpieczeń społecznych	5 767	5 036
Koszty świadczeń emerytalnych	39	5
Inne świadczenia po okresie zatrudnienia	2	2
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	1 298	1 323
Razem	39 288	34 915

9.4. Koszty badań i rozwoju

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Koszty badań i rozwoju odniesione w koszty	2 904	3 006

W obu oddziałach produkcyjnych Spółki od wielu lat funkcjonują laboratoria badawcze, których rolą jest również rozwój stosowanych technologii, poszukiwanie nowych produktów, badanie surowców i przygotowywanie nowych receptur. W 2015 roku został utworzony nowy dział badania i rozwoju. Zatrudnieni specjaliści zajmują się rozwojem nowych produktów i nowej technologii produkcji, a także rozwojem obecnie stosowanych technologii.

Wydatki na badania i rozwój związane z uruchamianiem nowych inwestycji nie są zaliczane do wydatków B+R ale są księgowane jako część realizowanych inwestycji.

W 2018 roku Spółka rozpoczęła współpracę z Saule w zakresie rozwoju produkcji ultrabarierowych folii z PET do zastosowań w giętkich elementach elektronicznych. Szczegóły dotyczące tego projektu zostały zaprezentowane w nocie 21.

9.5. Pozostałe przychody operacyjne

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Zyski ze zbycia aktywów:		
Zysk ze sprzedaży majątku trwałego	79	47
Razem	79	47
Przychody z tytułu rozwiązania odpisów aktualizujących:		
Rzeczowe aktywa trwałe	13	493
Zapasy	-	191
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	-	472
Razem	13	1 156
Pozostałe przychody operacyjne:		
Odszkodowania	21	115
Dotacje	728	733
Pozostałe	368	349
Razem	1 117	1 197
Razem pozostałe przychody operacyjne	1 209	2 400

9.6. Pozostałe koszty operacyjne

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Utworzone odpisy aktualizujące:		
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-
Zapasy	215	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	78	-
Razem	293	-
Pozostałe koszty operacyjne:		
Pozostałe	517	378
Razem	517	378
Razem pozostałe koszty operacyjne	810	378

9.7. Przychody finansowe

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Przychody odsetkowe		
Pożyczki	265	346
Pozostałe	47	198
Razem	312	544
Zyski ze sprzedaży udziałów w jednostkach zależnych:	-	18 219
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	2 047	-
Pozostałe przychody finansowe:		
Zysk na różnicach kursowych	1 131	-
Dywidendy	24 019	14 206
Pozostałe	394	244
Razem	25 544	14 450
Razem przychody finansowe	27 903	33 213

9.8. Koszty finansowe

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Koszty odsetkowe:		
Odsetki od kredytów i kredytów w rachunku bieżącym	2 375	2 776
Odsetki od zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	195	198
Pozostałe koszty odsetkowe	373	8
Razem	2 943	2 982
Aktualizacja wartości udziałów w jednostkach zależnych	30 755	9 169
Pozostałe koszty finansowe:		
Strata na różnicach kursowych	-	722
Pozostałe koszty finansowe	-	429
Razem	-	1 151
Razem koszty finansowe	33 698	13 302

Aktualizacja wartości udziałów w spółkach zależnych wynika z utworzonego odpisu z tytułu trwałej utraty wartości w spółce MKF-Ergis Sp. z o.o. Informacje związane z przeprowadzonym testem na utratę wartości zostały przedstawione w notce 19.

10. Podatek dochodowy

10.1. Podatek dochodowy ujęty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Bieżący podatek dochodowy:		
Bieżące obciążenie podatkowe	209	-
Korekty dotyczące podatku z lat ubiegłych	-	- 8
	209	- 8
Odroczony podatek dochodowy:		
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	4 345	8 595
Podatek odroczony przeniesiony z kapitału własnego		
Obciążenie podatkowe wykazane w zysku lub stracie	4 554	8 587

W 2017 r. Spółka przeprowadziła restrukturyzację w Grupie Ergis polegającą na uproszczeniu struktury właścicielskiej w dywizji folii twardej, w wyniku której powstała strata w podatku dochodowym od osób prawnych w łącznej kwocie 50,8 mln PLN. Przedmiotową stratę Spółka rozlicza zgodnie z brzmieniem art. 7 ust. 5 Ustawy CIT. W 2018 roku Spółka rozliczyła 50% straty poniesionej w 2017 roku. Spółka przewiduje, że pozostała strata będzie rozliczona w 2019 roku, na dzień 31 grudnia 2018 roku prezentowana jest jako aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 3.039 tys. PLN.

Od listopada 2018 roku trwa kontrola podatku dochodowego od osób prawnych za 2017 rok prowadzona przez Lubelski Urząd Celno Skarbowy.

Spółka będzie kontynuowała rozliczenie straty powstałej na skutek zdarzeń, które miały miejsce w 2017 r., jednak istnieje ryzyko zakwestionowania ekonomicznego uzasadnienia przeprowadzonej w 2017 r. restrukturyzacji przez organy podatkowe i w związku z tym uznania ją za nieuzasadnioną. Spółka ocenia to ryzyko jako umiarkowane.

10.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Zysk przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	15 422	43 748
Zysk z działalności przed opodatkowaniem	15 422	43 748
Koszt podatku dochodowego według stawki 19% (w roku ubiegłym 19%)	2 930	8 312
Różnice trwałe:		
Dywidenda	- 4 564	- 2 699
Wynik na sprzedaży udziałów w celu umorzenia	-	788
Odpis na udziały (nie utworzono aktywa w podatku odroczonym)	5 843	2 034
Koszty PFRON	59	49
Amortyzacja (różnica trwała na wartości początkowej ŚT)	137	152
Darowizny nie podlegające odliczeniu od dochodu	32	33
Pozostałe	117	- 82
Razem	1 624	275
Podatek wg efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 30% (2017 -20%)	4 554	8 587
Koszt podatku dochodowego ujęty w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	4 554	8 587

10.3. Bieżące aktywa i zobowiązania podatkowe

	Stan na 31.12.2018	Stan na 31.12.2017
Bieżące aktywa podatkowe		
Należny zwrot podatku	3 524	2 066
Pozostałe	-	-
	<u>3 524</u>	<u>2 066</u>

10.4. Podatek odroczony

Okres zakończony 31 grudnia 2018	Różnice przejściowe dotyczące składników:	
	aktywów z tytułu podatku odroczonego	rezerwy z tytułu podatku odroczonego
Różnica na wartości netto środków trwałych	335	7 585
Odpis aktualizujący środków trwałych	26	-
Odpis aktualizujący wartość zapasów	363	-
Odpisy na należności	13	-
Wycena należności w walucie	7	6
Rezerwa na bonusy od dostawców	-	2 778
Koszty danego okresu	176	-
Rozliczenia międzyokresowe	730	14
Wycena środków pieniężnych na rachunkach walutowych	6	5
Naliczone a niezapłacone odsetki	-	443
Wynagrodzenia niewypłacone na dzień bilansowy	125	-
Wycena zobowiązań w walucie	17	35
Różnica podatkowa dotycząca klasyfikacji leasingu	24	125
Przeniesienie przychodów i kosztów ze sprzedaży do następnego okresu ze względu na datę dostawy	157	-
Przeniesienie korekty przychodów i kosztów ze sprzedaży z faktur wystawionych w następnym okresie sprawozdawczym	11	-
Strata podatkowa	3 039	-
	<u>5 029</u>	<u>10 990</u>

Podjmując decyzję o utworzeniu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego Spółka rozważa następujące parametry:

- różnice przejściowe odwrócą się w dającej się przewidzieć przyszłości; oraz
- zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, od którego będzie można odpisać różnice przejściowe.

Sprzedaż przez Spółkę w dniu 29 sierpnia 2017 roku udziałów posiadanych w MKF-Ergis GmbH oraz Schimanski-Ergis GmbH spowodowała powstanie straty podatkowej po stronie Spółki w wysokości 50,8 mln PLN. Strata podatkowa za 2017 rok, po uwzględnieniu dochodu z bieżącej działalności wyniosła 31.992 tys. PLN

Nierozliczona na dzień 31 grudnia 2017 roku strata podatkowa została rozliczona częściowo w 2018 roku w wysokości 15.996 tys. PLN, a pozostała kwota straty w wysokości 15.996 tys. PLN zostanie rozliczona w 2019 roku.

Spółka dokonuje analizy odzyskiwalności poszczególnych pozycji aktywów z tytułu podatku odroczonego i nie stwierdziła konieczności dokonania odpisu aktualizującego wartości aktywów z tytułu podatku odroczonego na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Okres zakończony 31 grudnia 2017	Różnice przejściowe dotyczące składników:	
	aktywów z tytułu podatku odroczonego	rezerwy z tytułu podatku odroczonego
Różnica na wartości netto środków trwałych	239	7 036
Odpis aktualizujący środków trwałych	29	-
Inwestycje w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych	-	-
Odpis aktualizujący wartość zapasów	322	-
Odpisy na należności	118	-
Wycena należności w walucie	103	-
Rezerwa na bonusy od dostawców	-	2 402
Koszty danego okresu	136	-
Rozliczenia międzyokresowe	594	-
Wycena środków pieniężnych na rachunkach walutowych	55	-
Naliczone a niezapłacone odsetki	-	121
Kredyty i pożyczki	-	-
Wynagrodzenia niewypłacone na dzień bilansowy	126	-
Wycena zobowiązań w walucie	4	37
Różnica podatkowa dotycząca klasyfikacji leasingu	19	53
Przeniesienie przychodów i kosztów ze sprzedaży do następnego okresu ze względu na datę dostawy	180	-
Przeniesienie korekty przychodów i kosztów ze sprzedaży z faktur wystawionych w następnym okresie sprawozdawczym	30	-
Strata podatkowa	6 078	-
	8 033	9 649

11. Działalność zaniechana

Nie wystąpiła.

12. Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia

Spółka nie posiada aktywów trwałych przeznaczonych do zbycia.

13. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników na pełne etaty.

Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem funduszu jest finansowanie działalności socjalnej, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów. Fundusz nie posiada rzeczowych aktywów trwałych.

Spółka skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie spełniają definicji aktywów Spółki. W związku z powyższym, saldo netto na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi -4 tysiące PLN, prezentowane w pozostałych zobowiązaniach (na dzień 31 grudnia 2017 roku 20 tysięcy PLN, prezentowane w pozostałych aktywach).

Tabele poniżej przedstawiają analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Pożyczki udzielone pracownikom	222	284
Środki pieniężne	290	188
Zobowiązania z tytułu Funduszu	516	452
Saldo po skompensowaniu	-4	20
	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	586	556

14. Zysk przypadający na jedną akcję

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
	PLN	PLN
Podstawowy zysk na jedną akcję Z działalności kontynuowanej	0,29	0,92
	0,29	0,92

14.1. Podstawowy zysk

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Zysk/strata netto za rok obrotowy	10 868	35 161
	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
	tys.	tys.
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku przypadającego na jedną akcję	38 018	38 399

14.2. Rozwodniony zysk

W 2018 i w 2017 roku nie wystąpił przypadek rozwodnienia zysku.

15. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

W dniu 16 lipca 2018 roku została wypłacona dywidenda z zysku wypracowanego w 2017 roku w wysokości 0,20 zł na akcję.

W dniu 14 lipca 2017 roku została wypłacona dywidenda z zysku wypracowanego w 2016 roku w wysokości 0,20 zł na akcję.

Zamiarem Zarządu Spółki jest zwrócenie się do WZA z wnioskiem o wypłatę dywidendy za 2018 rok w kwocie 3.778.99,41 PLN, zgodnie z ogłoszoną w 2014 roku polityką dywidendową Spółki (raport bieżący 8/2014 z dnia 24 kwietnia 2014 roku).

Dywidenda ta wymaga zatwierdzenia przez Akcjonariuszy na Walnym Zgromadzeniu i nie została uwzględniona w zobowiązaniach w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

16. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto							
Stan na 1 stycznia 2018	4 506	86 025	172 486	6 539	12 696	9 858	292 110
Nabycia	-	-	1 454	813	-	23 777	26 044
Likwidacje	-	- 21	- 350	- 457	- 64	-	- 892
Zbycie składników majątku	-	-	- 170	- 754	- 17	-	- 941
Oddanie środków trwałych w budowie do użytkowania	50	1 842	5 807	464	222	- 8 385	-
Stan na 31 grudnia 2018	4 556	87 846	179 227	6 605	12 837	25 250	316 321
Stan na 1 stycznia 2017	4 506	79 699	148 344	6 261	12 452	10 764	262 026
Nabycia	-	1	- 202	718	-	30 497	31 014
Likwidacje	-	-	- 205	- 204	- 2	-	- 411
Zbycie składników majątku	-	-	- 93	- 356	- 70	-	- 519
Oddanie środków trwałych w budowie do użytkowania	-	6 325	24 642	120	301	- 31 388	-
Inne (zwrot urządzenia)	-	-	-	-	15	- 15	-
Stan na 31 grudnia 2017	4 506	86 025	172 486	6 539	12 696	9 858	292 110

	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Umorzenie i utrata wartości							
Stan na 1 stycznia 2018	-	52 790	90 743	4 765	9 876	103	158 277
Eliminacja wskutek likwidacji składników majątku	-	- 13	- 342	- 434	- 64	-	- 853
Eliminacja wskutek zbycia składników majątku	-	-	- 137	- 738	- 5	-	- 880
Odwrócenie odpisu	-	- 10	-	-	-	- 3	- 13
Amortyzacja	-	1 996	10 803	775	773	-	14 347
Stan na 31 grudnia 2018	-	54 763	101 067	4 368	10 580	100	170 878

Stan na 1 stycznia 2017	-	50 959	80 564	4 549	9 047	586	145 705
Eliminacja wskutek likwidacji składników majątku	-	-	- 207	- 196	- 2	-	- 405
Eliminacja wskutek zbycia składników majątku	-	-	- 62	- 339	- 41	-	- 442
Odwrócenie odpisu	-	- 10	-	-	-	- 483	- 493
Amortyzacja	-	1 841	10 448	751	872	-	13 912
Stan na 31 grudnia 2017	-	52 790	90 743	4 765	9 876	103	158 277

Wartość bilansowa

	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Stan na 31 grudnia 2018	4 556	33 083	78 160	2 237	2 257	25 150	145 443
Stan na 31 grudnia 2017	4 506	33 235	81 743	1 774	2 820	9 755	133 833

Zwiększenie stanu środków trwałych w 2018 roku dotyczy inwestycji odtworzeniowych.

Część wydatków odtworzeniowych poniesionych w 2017 roku została zrefinansowana w kredytem inwestycyjnym w wysokości 4 mln PLN (jedna transza kredytu została uruchomiona w 2017 roku a druga w 2018 roku). Również wydatki odtworzeniowe w 2018 roku były częściowo finansowane kredytem inwestycyjnym - w 2018 roku wydatki zostały zrefinansowane w wysokości 3,4 mln PLN a w 2019 roku (po dniu bilansowym) w wysokości 2,6 mln PLN.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka ocenia, że okresy użytkowania aktywów przyjęte dla celów amortyzacji odzwierciedlają oczekiwany okres przynoszenia korzyści ekonomicznych przez te aktywa w przyszłości. W dwóch przypadkach dokonano wydłużenia okresu amortyzacji od 1 stycznia 2019 roku. Wpłyne to na zmniejszenie kosztów amortyzacji w 2019 roku o 581 tys. PLN.

Wartość netto środków trwałych w leasingu na dzień 31 grudnia 2018 wynosi 4.848 tys. PLN (3.586 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2017).

Wartość brutto majątku całkowicie umorzonego, a który nadal jest używany wynosi 69.019 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2018 (60.891 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2017).

W 2018 roku aktywowano 41 tys. PLN kosztów finansowania zewnętrznego (367 tys. PLN w 2017 roku).

16.1. Aktywa oddane w zastaw jako zabezpieczenie

Zabezpieczeniem kredytów bankowych są następujące aktywa: hipoteka kaucyjna na nieruchomości w Wąbrzeźnie i w Oławie o wartości księgowej 34,6 mln PLN; cesja należności w wysokości 28 mln PLN, zastaw rejestrowy na zapasach o wysokości 20 mln PLN, zastaw rejestrowy na środkach trwałych o wartości 51,5 mln PLN.

17. Wartość firmy

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Stan na początek roku obrotowego	19 032	19 032
Inne	-	-
Stan na koniec roku obrotowego	19 032	19 032
Wartość bilansowa	19 032	19 032

Wartość firmy powstała w wyniku połączenia ERGIS S.A. i Eurofilms S.A.

17.1. Roczny test utraty wartości

Spółka na dzień bilansowy przeprowadziła test na utratę wartości aktywów, w tym aktywów do których przypisana jest wartość firmy.

Testy nie wykazały konieczności utworzenia odpisów aktualizacyjnych wartości firmy.

17.2. Alokacja wartości firmy do jednostek generujących przepływy pieniężne

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy została alokowana do następującego ośrodka generującego środki pieniężne:

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
- ERGIS S.A. Oddział w Oławie	19 032	19 032

Możliwą do odzyskania wartość tej jednostki generującej środki pieniężne określa się na podstawie wartości użytkowej, obliczonej przy wykorzystaniu prognozowanych przepływów pieniężnych przyjętych do budżetów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą na 2019 rok oraz realnej stopy dyskonta w wysokości 6,84% rocznie.

Główne założenia, na podstawie których obliczono wartość użytkową jednostek generujących środki pieniężne dla działalności: do prognozy przepływów pieniężnych przyjęto zysk operacyjny z długoterminowego planu finansowego Spółki, uwzględniającego planowane inwestycje (kolejna linia do produkcji folii stretch). Stopę dyskontową obliczono na podstawie struktury kapitału i kosztu kapitału. Przyjęto: koszt kapitału własnego 12,83%, koszt kapitału obcego 3,18% (realny średnioważony koszt kapitału 6,84%).

18. Wartości niematerialne

	Licencje, oprogramowanie, patenty	Razem
Wartość brutto		
Stan na 1 stycznia 2017	1 883	1 883
Zakup	-	-
Oddanie środków trwałych w budowie do użytkowania	63	63
Inne	- 23	- 23
Stan na 31 grudnia 2017	1 923	1 923
Stan na 1 stycznia 2018	1 923	1 923
Zakup	-	-
Oddanie środków trwałych w budowie do użytkowania	84	84
Stan na 31 grudnia 2018	2 007	2 007

	Licencje, oprogramowanie, patenty	Razem
Umorzenie i utrata wartości		
Stan na 1 stycznia 2017	1 863	1 863
Koszty amortyzacji	48	48
Inne	- 20	- 20
Stan na 31 grudnia 2017	1 891	1 891
Stan na 1 stycznia 2018	1 891	1 891
Koszty amortyzacji	37	37
Stan na 31 grudnia 2018	1 928	1 928
Wartość bilansowa		
Stan na dzień 31.12.2017	32	32
Stan na dzień 31.12.2018	79	79

Wartość brutto wartości niematerialnych całkowicie umorzonych, a które nadal są używane wynosi 1.907 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2018 roku (1.879 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku).

19. Jednostki zależne i stowarzyszone

Szczegółowe informacje dotyczące jednostek zależnych na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawiają się następująco:

Nazwa jednostki zależnej	Siedziba jednostki zależnej	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość brutto udziałów 31.12.2018	Wartość netto udziałów 31.12.2018	Wartość brutto udziałów 31.12.2017	Wartość netto udziałów 31.12.2017
Flexergis Sp. z o.o.	Nowy Sącz	100,00%	100,00%	12 181	12 181	12 181	12 181
MKF-Ergis Sp. z o.o.	Warszawa	100,00%	100,00%	44 677	4 754	44 677	35 508
Circular Packaging Design Sp. z o.o.	Warszawa	94,64%	94,64%	1 352	-	1 352	-
Numeratis Sp. z o.o.	Toruń	99,90%	99,90%	195	195	195	195
Ergis-Recycling Sp. z o.o.	Warszawa	90,22%	90,22%	3 035	3 035	3 035	3 035
Transgis Sp. z o.o.	Wąbrzeźno	71,10%	71,10%	127	127	127	127
Trend Tapety sp. z o.o.	Warszawa	100,00%	100,00%	220	116	220	116
Tromar Sp. z o.o.	Oława	48,10%	48,10%	12	12	12	12
Razem				61 799	20 420	61 799	51 174

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym bezpośredni udział Spółki w kapitale zakładowym spółek zależnych nie uległ zmianie.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Zarząd Spółki dokonał oceny przesłanek utraty wartości udziałów w spółkach zależnych. W wyniku analizy stwierdzono, że w związku z niekorzystnymi wynikami finansowymi osiągniętymi w 2018 roku, zwłaszcza w spółce zależnej MKF-Ergis oraz jej spółce zależnej MKF-Schimanski-Ergis GmbH, istnieją przesłanki do dokonania odpisu aktualizującego wartość udziałów w tej spółce. Niekorzystne wyniki finansowe w spółce MKF-Schimanski-Ergis GmbH wynikały z opóźnień realizowanej w Berlinie inwestycji w nowoczesną linię do produkcji folii PET i PET/PE. W obu spółkach utrzymywała się, zapoczątkowana w 2017 roku, niekorzystna tendencja wzrostu cen surowca podstawowego do produkcji folii twardej PET i PET/PE. Obie spółki, z uwagi na mocno konkurencyjny rynek folii twardej PET i PET/PE miały ograniczone możliwości przeniesienia wzrostu cen surowców na ceny wyrobów gotowych. Sytuacja ta spowodowała obniżenie marż i tym samym wpłynęła niekorzystnie na wyniki finansowe uzyskane w 2018 roku. Sytuacja ta oraz brak perspektyw natychmiastowego odwrócenia się tendencji wymusiła rewizję wcześniej przyjętego planu finansowego dla obu spółek z biznesu produkcji i sprzedaży folii twardej.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka przeprowadziła test oceniający utratę wartości udziałów w spółce MKF-Ergis Sp. z o.o. W wyliczeniach dotyczących testu przyjęto następujące założenia:

- wartość udziałów została oszacowana metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF),
 - model zdyskontowanych przepływów pieniężnych przygotowano w oparciu o 5 –letni horyzont prognozy,
 - do prognozy przepływów pieniężnych przyjęto zysk operacyjny z długoterminowego planu finansowego MKF-Ergis Sp. z o.o.,
 - w przepływach uwzględniono aktywa pozaoperacyjne (udziały w spółce MKF-Schimanski-ERGIS GmbH) generujące przepływy pieniężne (z uwagi na to, że efekty inwestycji rozwojowej będącej w trakcie realizacji przez MKF-Schimanski-Ergis GmbH będą miały duże znaczenie dla wartości MKF-Ergis Sp. z .o.o. w kolejnych okresach),
 - szczegółową prognozą objęte zostały lata 2019-2023. Projekcja przygotowana została przez Zarząd Spółki i uwzględniła rachunek zysków i strat, bilans oraz sporządzony na ich podstawie rachunek przepływów pieniężnych,
 - w okresie prognozy założono 2,3 % wzrost przychodów ze sprzedaży w 2019 roku i 0% w kolejnych latach oraz utrzymanie wskaźnika marży na poziomie 8,4% w 2019 roku (8,7% w 2020, 9% w 2021, 9,3% w 2022 i 9,5% w 2023). Tempo wzrostu rynku opakowań w Europie przyjęto na poziomie 1,5% a w Polsce 5%,
 - wyniki możliwe do wygenerowania po okresie szczegółowej prognozy oszacowano na podstawie wiedzy o rynku oraz danych historycznych,
 - w poszczególnych okresach oszacowano prognozy wolnych przepływów pieniężnych, które zdyskontowano odpowiednią stopą dyskontową skorygowaną („oczyszczoną”) o inflację,
 - stopa dyskontowa została oszacowana na podstawie średnioważonego kosztu kapitału i jest zgodna z modelem WACC,
 - koszt kapitału własnego w wysokości 14,58% został wyznaczony na podstawie poniższych założeń:
 - stopa wolna od ryzyka: 2,8% ;
 - premia za ryzyko kraju: 0,98% - Polska;
 - współczynnik beta odlewarowany: 0,84;
 - premia za wielkość spółki: 3,5%;
 - ryzyko specyficzne: ryzyko związane z malejącym zainteresowaniem opakowaniami PVC u producentów żywności, dotyczące CGU MKF-Ergis Sp. z o.o. - dodano po 0,25% do stóp dyskontowych;
 - koszt kapitału obcego (kredytu) przed opodatkowaniem: 3,93%;
- przyjęto założenie, że w perspektywie długoterminowej struktura finansowania działalności operacyjnej oparta będzie na danych charakterystycznych dla branży: udział kapitału własnego w kapitale ogółem na poziomie 68%, udział kapitału obcego 32% - na podstawie powyższych założeń ustalono, że średni ważony koszt kapitału WACC wynosi 10,91% (realny 7,99%).

Testy wykazały konieczność dokonania odpisu na udziały w spółce MKF-Ergis w wysokości 30,75 mln PLN.

Spółka przeprowadziła test wrażliwości na zmianę dwóch parametrów: WACC - średnioważony koszt kapitału realny 7,99% (zmiana +1%, -1%); EBIT-średnia artmetyczna 1.938.515 PLN (zmiana +10%, - 10 %).

Nazwa testowanego CGU	Wartość bilansowa	Wartość odzyskiwalna	Wymagany odpis aktualizacyjny	Analiza wrażliwości na zmianę WACC			
				Wartość odzyskiwalna przy stopie dyskontowej -1 pkt proc	Odpis aktualizacyjny przy stopie dyskontowej -1 pkt proc	Wartość odzyskiwalna przy stopie dyskontowej +1 pkt proc	Odpis aktualizacyjny przy stopie dyskontowej +1 pkt proc
MKF-Ergis Sp. z o.o.	35 508	4 753	30 755	10 521	24 987	260	35 248

Nazwa testowanego CGU	Wartość bilansowa	Wartość odzyskiwalna	Wymagany odpis aktualizacyjny	Analiza wrażliwości na zmianę EBIT w okresie prognozy oraz rezydualnym			
				Wartość odzyskiwalna przy EBIT +10 proc	Odpis aktualizacyjny przy EBIT +10 proc	Wartość odzyskiwalna przy EBIT -10 proc	Odpis aktualizacyjny przy EBIT -10 proc
MKF-Ergis Sp. z o.o.	35 508	4 753	30 755	6 891	28 617	2 616	32 893

W przypadku podwyższenia stopy dyskontowej o 1 punkt procentowy wymagany odpis wyniósłby 35,2 mln PLN, a w przypadku zmniejszenia o 1 punkt procentowy - 25 mln PLN.

W przypadku spadku EBIT o 10 % wymagany odpis wyniósłby 32,9 mln PLN, a w przypadku wzrostu o 10% - 28,6 mln PLN.

Zarząd przeanalizował wartości udziałów w pozostałych spółkach zależnych. Zarząd nie zidentyfikował przesłanek utraty wartości, poza Circular Packaging Design Sp. z o.o., na którą odpis aktualizujący został utworzony już w poprzednim okresie sprawozdawczym.

20. Pozostałe aktywa finansowe

	Aktywa obrotowe		Aktywa trwałe	
	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Pożyczki wykazane po koszcie zamortyzowanym				
Pożyczki udzielone jednostkom powiązanym	7 530	2 547	15 000	2 331
Pożyczki udzielone jednostkom pozostałym	-	41	-	33
Razem pozostałe aktywa finansowe	7 530	2 588	15 000	2 364

W dniu 16 sierpnia 2017 roku Spółka udzieliła pożyczki jednostce zależnej MKF-Ergis Sp. z o.o. w wysokości 1.459 tysięcy EUR, z przeznaczeniem na refinansowanie pożyczki uzyskanej od MKF-Schimanski-ERGIS GmbH na finansowanie zakupu linii technologicznych. Pożyczka jest oprocentowana w stałej wysokości 5 % z terminem spłaty do 31 grudnia 2019 roku (spłata w kwartalnych ratach). Na dzień 31 grudnia 2018 roku saldo pożyczki wynosi 2,4 mln PLN.

W dniu 20 grudnia 2018 roku Spółka udzieliła pożyczki jednostce zależnej Flexergis Sp. z o.o. w wysokości 18 mln PLN na finansowanie wypłaty dywidendy z zysków uzyskanych w latach poprzednich. Pożyczka jest oprocentowana w stałej wysokości (5%) i będzie spłacana w ratach kwartalnych w okresie 5 lat. Odsetki są płatne na koniec każdego miesiąca.

21. Pozostałe aktywa niefinansowe

	Obrotowe		Trwałe	
	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Rozliczenia międzyokresowe czynne	461	505	-	-
Zaliczki wpłacone na przyszłe inwestycje	-	-	2 000	-
	461	505	2 000	-

W saldzie rozliczeń międzyokresowych znajdują się między innymi pozycje związane z kosztami ubezpieczeń majątkowych, prenumeraty, opłaty bankowe.

Zgodnie z umową o współpracy z Saule Sp. z o.o. z dnia 17 października 2017 roku, której celem jest rozwój produkcji ultrabarierowych folii z PET do zastosowań w giętkich elementach elektronicznych (o czym spółka informowała w raportach bieżących 41/2017, 50/2017 i 62/2017), Spółka przekazała pierwszą część zaliczki do Saule w wysokości 2 mln PLN.

Zakres współpracy obejmuje prowadzenie prac badawczo rozwojowych; wyleasingowaniu przez Saule Sp. z o.o. od Ergis S.A. urządzeń niezbędnych do prac badawczo rozwojowych o wartości ok. 3,2 mln PLN; udzieleniu Ergis S.A. przez Saule Sp. z o.o. ograniczonej licencji na produkcję i sprzedaż produktów UHB-PET; zapłaceniu przez Ergis S.A. na rzecz Saule Sp. z o.o., w latach 2017-2019, w trzech ratach zaliczek na poczet opłat licencyjnych w łącznej wysokości 4,5 mln PLN; uzyskaniu praw do nabycia przez ERGIS S.A. lub spółki zależne od Saule Sp. z o.o. praw licencyjnych na rozwijane w ramach tej współpracy procesy technologiczne związane z produkcją UHB-PET oraz innych praw licencyjnych związanych z produkcją odmian UHB-PET, za kwoty uzależnione od uzyskiwanych efektów ekonomicznych.

Zakłada się, że okres testów i badań powinien zakończyć się w 2020 roku. Po spełnieniu warunków dotyczących między innymi kosztów produkcji i własności prototypowych folii UHB-PET, Spółka zakłada uruchomienie produkcji UHB-PET w latach 2020-2025 z szacowanym kosztem inwestycji na ok 100 mln PLN.

22. Świadczenia pracownicze

22.1. Programy akcji pracowniczych

Spółka nie uruchomiła programu akcji pracowniczych.

22.2. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks Pracy. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez niezależną firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych.

Poza odprawami emerytalnymi i rentowymi Spółka nie wypłaca innych świadczeń, zarówno w okresie zatrudnienia jak i po jego zakończeniu.

Podsumowanie świadczeń emerytalnych, kwotę rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	31.12.2018	31.12.2017
Bilans otwarcia	430	154
Koszty bieżącego zatrudnienia	33	22
Koszty odsetek [dyskonta]	14	6
Wypłacone świadczenia	-38	-3
Koszty przyszłego zatrudnienia	0	0
Koszty z tytułu zmian założeń demograficznych	0	205
Zyski (-) i straty aktuarialne	70	45
w tym związane ze zmianami założeń demograficznych	18	0
w tym związane ze zmianami założeń ekonomicznych	24	16
w tym związane z doświadczeniem	28	29
Bilans zamknięcia	509	430
Zobowiązania/Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych krótkoterminowe	47	58
Zobowiązania/Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych długoterminowe	462	372

Główne założenia przyjęte do wyceny świadczeń pracowniczych na dzień sprawozdawczy są następujące:

	31.12.2018	31.12.2017
Stopa dyskontowa (%)	2,8	3,25
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,5	2,5
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	10,59	10,59
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzenia (%)	3	3
Pozostały średni okres zatrudnienia	35	35

Analiza wrażliwości:

Zmiana przyjętej stopy dyskontowej o 0,5%

	wzrost	spadek
31 grudnia 2018 roku		
Wpływ na zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	-27	29
31 grudnia 2017 roku		
Wpływ na zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	-21	23

Zmiana wskaźnika rotacji o 0,5%

	wzrost	spadek
31 grudnia 2018 roku		
Wpływ na zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	-28	22
31 grudnia 2017 roku		
Wpływ na zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	-8	9

23. Zapasy

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Materiały (według cen nabycia)	21 248	25 297
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	2 744	2 304
Produkty gotowe (według kosztu wytworzenia) według wartości netto możliwej do uzyskania	32 097	23 559
Towary (według ceny nabycia)	3 658	3 361

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku Spółka dokonała odpisu wartości zapasów do wartości netto możliwej do odzyskania w kwocie 1.175 tysięcy PLN (w 2017 roku 1.102 tysięcy PLN). Spisanie wartości dotyczyło zapasów wyrobów gotowych, materiałów i produkcji w toku na skutek wystąpienia przesłanek opisanych w polityce rachunkowości (aktualizacja wartości niskorotujących zapasów).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku a także na dzień 31 grudnia 2017 utworzono odpis korygujący wycenę wyrobów i towarów do cen sprzedaży w przypadkach, gdy wartość księgowa zapasów oraz szacowanych kosztów transportu była wyższa od ceny sprzedaży.

W roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku Spółka dokonała odwrócenia odpisu wartości zapasów w kwocie 958 tysięcy PLN (w 2017 roku 1.292 tys. PLN).

Wykorzystanie odpisu dotyczyło zapasów na skutek wystąpienia następujących przesłanek: sprzedaż przeterminowanych zapasów, aktualizacje inwentaryzacyjne, złomowanie części oraz zużycie surowców w produkcji.

Prawo Spółki do dysponowania zapasami zostało ograniczone.

W celu zabezpieczenia kredytów bankowych ustanowiono zastaw rejestrowy na zapasach w wysokości 20.000 tys. PLN. (w 2018 i 2017 roku).

24. Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Należności z tytułu dostaw i usług	59 715	63 164
Odpis aktualizujący wartość należności	- 2 987	- 2 771
	<u>56 728</u>	<u>60 393</u>
Pozostałe należności od podmiotów powiązanych	36	36
Należności budżetowe inne niż podatek dochodowy od osób prawnych	29	6
Podatek od otrzymanej dywidendy	3 208	3 208
Zaliczki przekazane na dostawy	1 330	1 260
Inne należności	2 090	1 731
	<u>6 693</u>	<u>6 241</u>
Razem należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności	<u>63 421</u>	<u>66 634</u>

W pozycji "Podatek od otrzymanej dywidendy" zaprezentowano podatek od uzyskanej od spółki zależnej Schimanski-Ergis GmbH dywidendy, odprowadzony do niemieckiego Urzędu Skarbowego. Spółka złożyła komplet dokumentów do Urzędu Skarbowego w dniu 12.10.2018 i oczekuje zwrotu należnego podatku w ciągu 12 miesięcy.

W pozycji inne należności Spółka prezentuje należności z tytułu leasingu finansowego, natomiast w 2017 roku należności z tytułu sprzedaży udziałów spółce zależnej Trend Tapety Sp. z o.o. w celu ich umorzenia.

W pozycji Zaliczki przekazane do dostawców zaprezentowano należności od spółki zależnej Ergis Recycling Sp. z o.o. Zaliczka została przekazana spółce Ergis Recycling Sp. z o.o. na zapewnienie ciągłości dostaw płatka PET do ERGIS S.A. Według analizy przepływów gotówkowych rozliczenie zaliczki miało nastąpić po spłacie rat kredytów inwestycyjnych, tj. począwszy od 2018 roku, jednak z uwagi na prowadzone inwestycje oraz gorsze niż zakładano wyniki finansowe, rozliczenia te rozpoczną się w II kwartale 2019 roku.

24.1. Należności z tytułu dostaw i usług

Średni termin spłaty należności z tytułu sprzedaży towarów i usług wynosi 43 dni. Po upływie terminu płatności od nieuregulowanych należności nalicza się odsetki ustawowe.

Na należności przeterminowane Spółka tworzy odpis aktualizujący: od 3 do 6 miesięcy - 10%, od 6 do 12 miesięcy - 50%, powyżej roku - 100%.

Przed przyjęciem nowego klienta Spółka stosuje system wewnętrznej oceny kredytowej do oceny zdolności kredytowej potencjalnego klienta i na tej podstawie wyznaczane są limity kredytowe.

Limity kredytowe klientów podlegają okresowej weryfikacji.

Należności od żadnego klienta nie przekraczają 5 % należności na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz na dzień 31 grudnia 2017 r.

W dniu 1 sierpnia 2018 roku Spółka podpisała z ING Commercial Finance Polska S.A. umowę faktoringu z przejęciem przez faktora ryzyka niewypłacalności odbiorcy Spółki. Umowa została zawarta do dnia 31 lipca 2019 roku z limitem finansowania do 10 mln PLN. Faktor wypłaca zaliczkę w wysokości 95 % kwoty należności brutto.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku kwota sfinansowanych należności od odbiorów wynosiła 3,4 mln PLN.

Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług (wartość netto)

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
należności nieprzeterminowane	47 080	45 987
należności przeterminowane od 1 do 30 dni	8 721	8 933
należności przeterminowane od 31 do 90 dni	569	927
należności przeterminowane od 91 do 180 dni	118	346
należności przeterminowane od 181 do 360 dni	56	44
należności przeterminowane powyżej 360 dni	184	3 719
Razem	56 728	59 956

Należność netto powyżej 360 dni dotyczą podatku VAT od należności skierowanej do windykacji.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności

	zakończony 31.12.2018	zakończony 31.12.2017
Stan na początek roku obrotowego	2 771	3 456
Utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości należności	378	104
Wykorzystanie odpisów z tytułu utraty wartości należności	- 43	- 28
Rozwiązanie odpisów z tytułu utraty wartości należności	- 300	- 761
Korekta bilansu otwarcia z tytułu zastosowania MSSF9	181	-
Stan na koniec roku obrotowego	2 987	2 771

Określając poziom odzyskiwalności należności z tytułu dostaw i usług Spółka uwzględnia zmiany ich jakości od dnia udzielenia kredytu kupieckiego do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego.

Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na duży zasięg bazy klientów i brak powiązań między nimi.

Prawo Spółki do dysponowania należnościami zostało ograniczone.

Według stanu na 31 grudnia 2018 i 31 grudnia 2017 cesja należności w wysokości 28.000 tys. PLN stanowiła zabezpieczenie kredytów bankowych.

25. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych.

Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 13.688 tysięcy PLN (31 grudnia 2017 roku: 16.377 tysięcy PLN).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka dysponowała niewykorzystanymi przyznanymi limitami kredytowymi w wysokości 23.279 tys. PLN (31 grudnia 2017 roku: 21.463,4 tys. PLN), w odniesieniu do których wszystkie warunki zawieszające zostały spełnione.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów składało się z pozycji środki pieniężne w banku.

25.1. Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy zmianami wynikającymi ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz zmianami wynikającymi ze sprawozdania z przepływów pieniężnych przedstawia poniższa tabela:

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	5 286	- 12 938
Korekty o:		
Należności od spółki zależnej Trend Tapety z tytułu zapłaty za udziały skupione w celu umorzenia	- 1 691	1 691
Wpływ zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy	- 181	
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	3 414	- 11 247
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	32 342	- 532
Korekty o:		
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu zakupu środków trwałych	- 10 876	- 1 101
Zmiana stanu wynikająca ze sprawozdania z przepływów pieniężnych	21 466	- 1 633

26. Kapitał podstawowy i kapitały rezerwowe

26.1. Kapitał podstawowy

	Kapitał podstawowy		Nadwyżka ze sprzedaży udziałów	
	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Notowanie 12.989.202 akcji zwykłych na okaziciela EUROFILMS S.A. (12.06.2006)	7 794	7 794	-	-
Notowanie 4.026.653 praw do akcji zwykłych na okaziciela serii D EUROFILMS S.A. (24.07.2006)	2 416	2 416	12 736	12 736
Przydział 100.000 akcji zwykłych na okaziciela serii F EUROFILMS S.A. - realizacja Programu Opcji Menedżerskich (01.06.2007)	60	60	320	320
Emisja 31.282.683 akcji zwykłych na okaziciela serii E - emisja połączeniowa z ERGIS S.A. (27.09.2007)	18 770	18 770	49 895	49 895
Umorzenie 8.962.549 akcji zwykłych z dnia 12.10.2007	- 5 378	- 5 378	- 17 646	- 17 646
Umorzenie 1.023.864 akcji zwykłych z dnia 18.09.2017	- 615	-	- 4 937	-
Umorzenie 317.528 akcji zwykłych z dnia 22.08.2018	- 190	-	- 1 423	-
	22 857	23 662	38 945	45 305

W 2007 roku miało miejsce przejęcie spółki ERGIS S.A. przez EUROFILMS S.A., notowaną od 2006 roku na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Przejęcie to zostało rozliczone jako przejęcie odwrotne.

Dnia 12 czerwca 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwałę o umorzeniu 317.528 akcji. W dniu 23 sierpnia 2018 roku Sąd Rejonowy zarejestrował zmiany Statutu Spółki polegający między innymi na zmianie kapitału zakładowego poprzez jego obniżenie o kwotę równą łącznej wartości nominalnej umarzanych akcji, to jest o kwotę 190.516,80 PLN do kwoty 22.856.758,20 PLN.

26.1.1. Wartość nominalna akcji

Akcje zwykłe mające pełne pokrycie w kapitale, o wartości nominalnej PLN 0,60 są równoważne pojedynczemu głosowi na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy i posiadają prawo do dywidendy.

26.1.2. Prawo Akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

26.1.3. Akcjonariusze o znacznym udziale

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Finergis Investment Limited z siedzibą w Nikozji na Cyprze		
udział w kapitale	39,92%	39,59%
udział w głosach	40,24%	39,76%
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU „Złota Jesień”		
udział w kapitale	20,17%	20,31%
udział w głosach	20,33%	20,39%
Otwarty Fundusz Emerytalny PKO		
udział w kapitale	10,33%	10,17%
udział w głosach	10,42%	10,21%
Noble Funds Fundusz Inwestycyjny Otwarty		
udział w kapitale	-	5,39%
udział w głosach	-	5,41%

26.2. Kapitał rezerwowy

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Kapitał rezerwowy o charakterze ogólnym	-	-
Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny składników rzeczowych aktywów trwałych	22 462	22 462
Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny inwestycji	-	-
Kapitał rezerwowy z tytułu opcji na akcje rozliczanych w instrumentach kapitałowych	-	-
Kapitał rezerwowy na zabezpieczenia	-	-
Kapitał rezerwowy z tytułu różnic kursowych z przeliczenia	-	-
Kapitał rezerwowy z tytułu obligacji zamiennych	450	450
Inne	-	-
	22 912	22 912

26.2.1. Kapitał rezerwy z aktualizacji wyceny składników rzeczowych aktywów trwałych

	Wartość brutto zmian	Powiązany podatek dochodowy	Wartość brutto zmian	Powiązany podatek dochodowy
	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2017
Stan na początek roku obrotowego	25 966	3 618	25 966	3 618
Stan na koniec roku obrotowego	25 966	3 618	25 966	3 618

Kapitał rezerwy z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych to kapitał powstały z wycen do wartości godziwej przy przejściu Spółki na MSSF.

Środki z kapitału rezerwowego z aktualizacji wyceny nie są dostępne do podziału.

26.3. Zyski zatrzymane

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
	Stan na początek roku obrotowego	115 325
Zysk/strata netto	10 868	35 161
Wyplata dywidendy	- 7 614	- 7 681
Stan na koniec roku obrotowego	118 398	115 325

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Spółka jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w sprawozdaniu Spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału podstawowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wysokość kapitału zapasowego wynosi 125 965 tys. PLN.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie istnieją ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy, poza akcjami własnymi skupionymi przez Spółkę w celu umorzenia, które nie biorą udziału w wypłacie dywidendy.

27. Pożyczki i kredyty bankowe

	Obrotowe		Długoterminowe	
	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Zabezpieczone				
Kredyty w rachunku bieżącym	12 907	27 516	7 650	17 408
Kredyty bankowe	19 451	18 788	26 294	40 281
	32 358	46 304	33 944	57 689

27.1. Umowy kredytowe

Podmiot finansujący/rodzaj kredyty	Waluta kredytu	Wartość udzielonego kredytu	Zobowiązanie z tytułu kredytu wraz z naliczonymi odsetkami na dzień 31.12.2018		w tym część długoterminowa	Termin spłaty	Wartość kredytu na dzień 31.12.2017
			w walucie	PLN			
PEKAO S.A. kredyt inwestycyjny	PLN	12 000	-	4 799	2 399	31.12.2020	7 199
PEKAO S.A. kredyt w rachunku bieżącym	PLN	20 500	-	0		30.03.2020**	15 854
	EUR	-	197	848			285
PEKAO S.A. kredyt inwestycyjny	PLN	4 000	-	2 543	1 814	30.06.2022	3 251
PEKAO S.A. kredyt inwestycyjny	PLN	4 000	-	3 429	2 669	30.06.2023	1 999
PEKAO S.A. kredyt inwestycyjny	PLN	6 000	-	3 443	2 951	30.06.2024	-
ING Bank Śląski S.A. kredyt inwestycyjny	PLN	30 000	-	6 000	0	31.10.2019	12 000
ING Bank Śląski S.A. kredyt inwestycyjny	PLN	10 000		6 444	4 684	31.12.2022	8 204
ING Bank Śląski S.A. - kredyt w rachunku bieżącym	PLN	19 000		0	0	08.12.2020	11 884
	EUR	3 000	1 779	7 650	7 650		0
mBank kredyt w rachunku bieżącym	PLN	13 000		1 364		03.02.2020*	11 377
	EUR		737	3170			0
mBank kredyt inwestycyjny	PLN	20 000		15 777	11 777	30.12.2022	19 777
Bank Handlowy kredyt w rachunku bieżącym	PLN	25 000		754		28.06.2019	5 524
	EUR		1 574	6 771			
Bank Handlowy kredyt inwestycyjny	PLN	16 623		3 310	0	31.12.2019	6 639
			RAZEM	66 302	33 944		103 993

* Aneks do umowy kredytowej, przedłużający termin spłaty kredytu z 4 lutego 2019 na 3 lutego 2020 został podpisany w styczniu 2019.

** Aneks do umowy kredytowej, przedłużający termin spłaty kredytu z 31 marca 2019 na 31 marca 2020 został podpisany z bankiem PEKAO S.A. 29 marca 2019.

W 2018 roku (13 czerwca), Spółka podpisała z Bankiem PEKAO S.A. umowę na refinansowanie inwestycji odtworzeniowych z 2018 roku. Dopuszczalny limit kredytu 6 mln PLN i zakłada refinansowanie 60 % wydatków inwestycyjnych. 7 grudnia 2018 roku Spółka podpisała umowę o kredyt inwestycyjny na finansowanie i refinansowanie wydatków inwestycyjnych związanych z realizowanym planem inwestycyjnym w latach 2018-2019 w Oławie polegającym na zakupie kolejnej linii do produkcji folii stretch oraz inwestycji towarzyszących w tym rozbudowę hali produkcyjnej.

30 marca 2018 roku Spółka podpisała aneks z Bankiem PEKAO do umowy o kredyt w rachunku bieżącym, przedłużający termin obowiązywania umowy do 31 marca 2019 roku. 7 grudnia 2018 roku Spółka wraz ze spółką zależną Ergis-Recycling podpisały aneks z ING Bank Śląski do umowy o kredyt w rachunku bieżącym, przedłużający termin obowiązywania do 8 grudnia 2020 roku.

Spadek wartości kredytów w 2018 roku wynika głównie z dokonanych spłat kredytów zgodnie z harmonogramem oraz zmniejszenie zaangażowania kredytów w rachunku bieżącym wynikające z obniżenia kapitału obrotowego. W 2018 roku Spółka uruchomiła ostatnią transzę kredytu w PEKAO S.A. na refinansowanie wydatków inwestycyjnych odtworzeniowych zrealizowanych w 2017 roku a także pierwszą transzę kredytu na refinansowanie wydatków inwestycyjnych z 2018 roku.

27.2. Naruszenie postanowień umowy kredytowej

W bieżącym okresie Spółka zrealizowała ustalone z bankami wskaźniki finansowe. Nie wystąpiły również inne naruszenia umów kredytowych w 2018 roku i w 2017 roku.

27.3. Zmiana zobowiązań wynikających z działalności finansowej

	Stan na dzień 01.01.2018	Uruchomione	Spłacone	Zmiany wynikające ze stopnia wykorzystania dostępnych linii kredytowych	Stan na dzień 31.12.2018
Kredyty inwestycyjne	59 069	5 444	18 768		45 745
Kredyty obrotowe (w rachunku bieżącym)	44 924			-24 367	20 557
Leasing	3 389	2 906	1 976		4 319
RAZEM	107 381	8 350	20 744	-24 367	70 621

27.4. Zamienne obligacje dłużne

Spółka nie emitowała obligacji.

28. Rezerwy

	Krótkoterminowe		Długoterminowe	
	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Rezerwa na św. emerytalne	47	58	462	372
	47	58	462	372

	Rezerwa na św. emerytalne
Stan na 1 stycznia 2018	430
Utworzone w ciągu roku obrotowego	79
Stan na 31 grudnia 2018	509
Stan na 1 stycznia 2017	154
Utworzone w ciągu roku obrotowego	276
Stan na 31 grudnia 2017	430

Szczegółowy opis rezerwy emerytalnej zaprezentowano w pkt. 22.

29. Rozliczenia międzyokresowe bierne

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Zobowiązanie z tytułu premii dla pracowników	1 312	1 276
Zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów	2 022	1 417
Razem	3 334	2 693

	Zobowiązanie z tytułu premii dla pracowników	Zobowiązanie z tytułu niewykorzystan ych urlopów
Stan na 1 stycznia 2018	1 276	1 417
Utworzone	1 312	710
Redukcja z tytułu płatności	- 1 276	- 105
Stan na 31 grudnia 2018	1 312	2 022
Stan na 1 stycznia 2017	2 386	1 216
Utworzenie	1 276	501
Redukcja z tytułu płatności	- 2 386	- 300
Stan na 31 grudnia 2017	1 276	1 417

Zobowiązanie z tytułu premii dla pracowników

Jednostka zawiązuje rezerwy na wypłacane, po odbyciu Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe, nagrody roczne przyznawane pracownikom na podstawie regulaminu wynagradzania (tzw. 13-tki), oraz w związku z zawartymi warunkami wypłaty nagrody w indywidualnych umowach o pracę, czy też zatwierdzanych przez Radę Nadzorczą nagrody dla Zarządu.

Zobowiązanie z tytułu niewykorzystanych urlopów

Jednostka nalicza na zakończenie okresu rozliczeniowego rezerwy na niewykorzystane urlopy.

30. Przychody przyszłych okresów

	Krótkoterminowe		Długoterminowe	
	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Dotacje	728	728	3 963	4 691
Razem:	728	728	3 963	4 691

Dotacja z Państwowej Agencji Rozwoju Przemysłu do linii CAST4, którą Spółka otrzymała w 2012 roku - pozostała do rozliczenia kwota 4.691 tys. PLN. Projekt został ostatecznie rozliczony w 2017 roku i Spółka nie ma ograniczeń w rozporządzaniu dofinansowaną linią technologiczną oraz nie istnieją zapisy w umowie dotacji, które wskazywałyby na ryzyko zwrotu otrzymanej dotacji.

31. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	45 419	24 528
Wobec jednostek powiązanych	1 584	1 403
Wobec jednostek pozostałych	43 835	23 125
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	1 197	1 150
Zobowiązania z tytułu podatku VAT	845	235
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych	409	408
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	1 515	1 512
Zaliczki otrzymane na dostawy	25	20
Niezafakturowane zobowiązania z tytułu dostaw i usług	303	718
Inne zobowiązania	13 509	2 309
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego do osób prawnych	-	-
Razem zobowiązania	63 222	30 880

Informacja o transakcjach z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 34.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 40 dniowych.

Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane ze średnim 20 dniowym terminem płatności.

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych.

W pozycji Inne zobowiązania prezentowane są między innymi zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych, które na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiły: 13.396 tys. PLN, a na dzień 31 grudnia 2017: 2.157 tys. PLN.

32. Zobowiązania z tytułu leasingu

32.1. Ogólne warunki leasingu

Umowy leasingu finansowego dotyczą środków transportowych, wyposażenia oraz maszyn i urządzeń produkcyjnych. Czas trwania umów leasingu finansowego wynosi od 3 do 6 lat. Po zakończeniu umowy istnieje możliwość wykupu środków po wartości nominalnej. Zobowiązania z tytułu leasingu zabezpieczone są tytułem własności leasingodawcy na składnikach majątku objętych leasingiem.

32.2. Zobowiązania z tytułu leasingu

	Minimalne opłaty leasingowe		Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	
	rok	rok	rok	rok
	zakończony 31.12.2018	zakończony 31.12.2017	zakończony 31.12.2018	zakończony 31.12.2017
Zobowiązanie do 1 roku	1 365	1 054	1 354	1 046
Zobowiązanie od 1 roku do 5 lat	2 933	2 275	2 834	2 199
Zobowiązanie powyżej 5 lat	21	60	19	55
	4 319	3 389	4 207	3 300
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	4 319	3 389	4 207	3 300
Uwzględnione w sprawozdaniu finansowym jako:				
Zobowiązania z tytułu leasingu krótkoterminowe			1 365	1 054
Zobowiązania z tytułu leasingu długoterminowe			2 954	2 335
			4 319	3 389

33. Instrumenty finansowe, cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

33.1. Zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Spółka zarządza kapitałem tak, aby zagwarantować zdolność kontynuowania działalności przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla Akcjonariuszy.

Cel osiągnięty jest poprzez optymalizację zadłużenia do kapitału własnego.

Ogólna strategia działania Spółki nie zmieniła się od roku ubiegłego.

33.2. Wskaźnik zadłużenia netto do kapitałów własnych

Zarząd dokonuje oceny struktury zadłużenia. W ramach oceny dokonywana jest analiza kosztu kapitału oraz rodzajów ryzyka związanego z każdą klasą kapitału. Przyjęto docelowy wskaźnik zadłużenia netto do kapitałów własnych na poziomie nieprzekraczającym 130 %. Na dzień 31 grudnia 2018 roku zadłużenie było o 2,5 miliona PLN wyższe od zadłużenia na koniec 2017 roku, wskaźnik zadłużenia netto do kapitału własnego na koniec 2018 roku wyniósł 67 % a na koniec 2017 roku wynosił 66 %.

Wskaźnik dźwigni finansowej na koniec roku:

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Zadłużenie	148 338	148 420
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	- 13 688	- 16 377
Zadłużenie netto	134 650	132 043
Kapitał własny	202 024	200 706
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	67%	66%

33.3. Kategorie instrumentów finansowych

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Aktywa finansowe		
Pożyczki i należności	83 895	71 581
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13 688	16 377
	<u>97 583</u>	<u>87 958</u>
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Długoterminowe pozostałe aktywa finansowe	15 017	2 364
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	61 348	66 629
Krótkoterminowe pozostałe aktywa finansowe	7 530	2 588
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13 688	16 377
	<u>97 583</u>	<u>87 958</u>

Według oceny Spółki nie ma istotnej różnicy między wartością bilansową a wartością godziwą instrumentów finansowych.

	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania finansowe		
Kredyty, zobowiązania z tytułu leasingu i zobowiązania wycenione wg zamortyzowanego kosztu	133 843	138 262
Razem zobowiązania finansowe	<u>133 843</u>	<u>138 262</u>
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	33 944	57 689
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu oraz pozostałe	2 954	2 335
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	63 222	30 880
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	32 358	46 304
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	1 365	1 054
	<u>133 843</u>	<u>138 262</u>

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne znaczące koncentracje ryzyka kredytowego w odniesieniu do pożyczek i należności.

Wyżej wykazana wartość bilansowa odzwierciedla maksymalne narażenie Spółki na ryzyko kredytowe z tytułu takich pożyczek i należności.

Reklasyfikacje aktywów finansowych

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym Spółka nie dokonywała reklasyfikacji instrumentów finansowych.

33.4. Cele zarządzania ryzykiem finansowym

Zarząd Spółki koordynuje dostęp do krajowych i międzynarodowych rynków finansowych, monitoruje ryzyko finansowe związane z działalnością Spółki i zarządza nim.

Ryzyko, na które narażona jest Spółka, obejmuje ryzyko rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej w wartości godziwej oraz ryzyko cenowe), a także ryzyko kredytowe, ryzyko płynności i ryzyko oprocentowania przepływów pieniężnych.

Zarząd Spółki weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka, jak również monitoruje ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu, środki pieniężne oraz lokaty krótkoterminowe.

Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskiwanie środków finansowych na działalność Spółki.

Spółka posiada także inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Spółka zawierała w przeszłości transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim kontrakty na zamianę stóp procentowych (swap procentowy) oraz walutowe kontrakty terminowe typu forward. Spółka nie wyklucza zawieranie tych transakcji w przyszłości.

Celem tych transakcji jest zawsze zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Spółki oraz wynikających z używanych przez nią źródeł finansowania.

Zasadą stosowaną przez Spółkę jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

33.5. Ryzyko rynkowe

Działalność Spółki wiąże się przede wszystkim z narażeniem na ryzyko finansowe wynikające ze zmian kursów walut oraz stóp procentowych.

Narażenie Spółki na ryzyko rynkowe ani sposób jego pomiaru i zarządzania nim nie uległy zmianie.

33.6. Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe

Spółka przeprowadza test wrażliwości aktywów finansowych i zobowiązań finansowych na zmiany stóp procentowych oraz kursu walut w których dokonuje transakcji handlowych oraz posiada zobowiązania kredytowe w tych walutach

Do analizy wrażliwości przyjęto następujące zmiany tych parametrów:

- 1 % zmiana w zakresie stopy procentowej PLN (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 1 % zmiana w zakresie stopy procentowej USD (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 1 % zmiana w zakresie stopy procentowej EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 10 % zmiana kursu walutowego PLN/USD (wzrost lub spadek kursu walutowego),
- 10 % zmiana kursu walutowego PLN/EUR (wzrost lub spadek kursu walutowego).

Wpływ potencjalnych zmian powyższych parametrów na wynik finansowy i kapitał Spółki:

Pozycja	Wartość pozycji T PLN	Ryzyko stopy procentowej				Ryzyko walutowe			
		wpływ na wynik		wpływ na kapitał		wpływ na wynik		wpływ na kapitał	
		+1% PLN	-1% PLN	+1% PLN	-1% PLN	10%	-10%	10%	-10%
		+1% USD	-1% USD	+1% USD	-1% USD				
+1% EUR	-1% EUR	+1% EUR	-1% EUR						
Pozostałe aktywa i inwestycje	2 404	-	-	-	-	240	- 240	-	-
Środki pien., ich ekwiwalenty	13 688	137	- 137	-	-	-	-	-	-
Środki pien., ich ekwiwalenty w walucie	3 830	-	-	-	-	383	- 383	-	-
Nal. z tyt. dostaw i usług, poz. nal. w walucie	24 867	-	-	-	-	2 487	- 2 487	-	-
Wpływ na aktywa fin. przed opodatkowaniem	40 959	137	- 137	-	-	3 110	- 3 110	-	-
Podatek		26	- 26	-	-	591	- 591	-	-
Wpływ na aktywa fin. po opodatkowaniu	-	111	- 111	-	-	2 519	- 2 519	-	-
Zobowiązania fin.	3 515	- 35	35	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania fin. w walucie	420	-	-	-	-	- 42	42	-	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług, poz. zobowiązania w walucie	33 238	-	-	-	-	- 3 324	3 324	-	-
Kredyty i pożyczki w walucie o zmiennej stopie %	18 439	- 184	184	-	-	- 1 844	1 844	-	-
Kredyty i pożyczki PLN o zmiennej stopie %	66 302	- 663	663	-	-	-	-	-	-
Wpływ na zobowiązania fin. przed opodatkowaniem	121 914	- 883	883	-	-	- 5 209	5 209	-	-
Podatek		- 168	168	-	-	- 990	990	-	-
Wpływ na zobowiązania fin. po opodatkowaniu	-	- 715	715	-	-	- 4 219	4 219	-	-
Razem zwiększenie/zmniejszenie	-	-603	603	-	-	- 1 700	1 700	-	-

33.7. Zarządzanie ryzykiem walutowym

Z uwagi na fakt, że Spółka realizuje istotną część swoich przychodów w EUR oraz często konkuruje z podmiotami ze strefy EUR, umacnianie się złotego wpływa na obniżanie uzyskiwanych przychodów i realizowanych marż. Zjawisko to jest częściowo kompensowane przez fakt, że znaczna część surowców jest nabywana w EUR.

Spółka ogranicza ryzyko zmian kursów walutowych poprzez odpowiednią kalkulację cen sprzedawanych wyrobów gotowych.

Z kolei deprecjacja złotego mogłaby spowodować pogorszenie wyników z działalności finansowej w związku z faktem, że część kredytów jest nominowana w EUR.

Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań pieniężnych Spółki denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy przedstawia się następująco:

	Aktywa		Zobowiązania	
	rok zakończony	rok zakończony	rok zakończony	rok zakończony
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
EUR	25 890	40 562	50 782	10 559
USD	3 296	3 368	1 315	595
Pozostałe	-	38	-	6

33.7.1. Wrażliwość na ryzyko walutowe

Spółka jest narażona przede wszystkim na ryzyko związane ze zmianą kursu EUR/PLN.

Stopień wrażliwości Spółki na 10% wzrost i spadek kursu wymiany PLN na waluty obce przedstawiony jest w poniższej tabeli.

10% to stopa wrażliwości wykorzystywana w wewnętrznych raportach dotyczących ryzyka walutowego przeznaczonych dla Zarządu i odzwierciedlających ocenę dotyczącą możliwych zmian kursów wymiany walut obcych.

Analiza wrażliwości obejmuje wyłącznie nierozliczone pozycje pieniężne denominowane w walutach obcych i koryguje przewalutowanie na koniec okresu obrachunkowego o 10% zmianę kursów.

Analiza ta obejmuje kredyty zewnętrzne denominowane w walutach odmiennych od waluty dłużnika.

Wartość dodatnia w poniższej tabeli wskazuje wzrost zysku i zwiększenie pozostałego kapitału własnego towarzyszące wzmocnieniu się kursu wymiany PLN na waluty obce o 10%. W przypadku 10% osłabienia PLN w stosunku do danej waluty obcej wartość ta byłaby ujemna, a wpływ na zysk i kapitały byłby odwrotny.

	EUR		USD	
	+10%		+10%	
	rok zakończony	rok zakończony	rok zakończony	rok zakończony
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Wynik finansowy	- 1 847	2 433	147	225

Zdaniem Zarządu analiza wrażliwości nie jest reprezentatywna dla ryzyka kursowego, ponieważ narażenie na koniec roku nie odzwierciedla poziomu narażenia w ciągu całego roku obrotowego. Sprzedaż denominowana w EUR ma charakter sezonowy; spada w ostatnim kwartale roku obrotowego, co powoduje zmniejszenie wartości należności w EUR na koniec roku.

33.7.2. Kontrakty forward zabezpieczające przed ryzykiem różnic kursowych

Na dzień 31 grudnia 2018 roku i na dzień 31 grudnia 2017 roku Spółka nie zawierała transakcji zabezpieczenia kursów walut.

33.8. Zarządzanie ryzykiem stóp procentowych

W związku z częściowym finansowaniem swojej działalności kredytem bankowym, Spółka jest narażona na ryzyko wahań stóp procentowych. Istnieje ryzyko, że jeśli stopy procentowe wzrosną, wzrośnie również koszt obsługi zadłużenia, przez co wyniki finansowe Spółki mogą ulec pogorszeniu.

33.8.1. Wrażliwość na wahania stóp procentowych

W punkcie 34.6. Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe przedstawiono analizę wrażliwości poszczególnych pozycji aktywów i pasywów na wahania stóp procentowych o 1 punkt procentowy na dzień bilansowy.

W 2018 roku stopy procentowe (zarówno WIBOR jak i EURIBOR) utrzymywały się na dość niskim poziomie. Wahania stopy procentowej w zakresie 1-2 % nie mają znaczącego wpływu na wyniki finansowe Spółki.

Zmiana stóp procentowych nie ma wpływu na pozostałe kapitały.

33.9. Pozostałe rodzaje ryzyka cenowego

Na wysoce konkurencyjnym rynku, na którym prowadzi działalność ERGIS S.A., istnieje ryzyko zmian cen nabywanych materiałów oraz sprzedawanych produktów i towarów. Cechą charakterystyczną światowego rynku przetwórstwa tworzyw sztucznych jest występowanie okresowych niedoborów niektórych surowców, co w pewnych sytuacjach może prowadzić do ograniczenia produkcji

W celu ograniczenia ewentualnego ryzyka zmian cen nabywanych surowców i materiałów, Spółka prowadzi stały monitoring cen na rynkach światowych tak, aby móc reagować poprzez odpowiednie kształtowanie cen sprzedaży wyrobów gotowych.

33.10. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko, że kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych, w wyniku czego Spółka poniesie straty finansowe.

Spółka stosuje zasadę dokonywania transakcji wyłącznie z kontrahentami o sprawdzonej wiarygodności kredytowej; w razie potrzeby uzyskując stosowne zabezpieczenie jako narzędzie redukcji ryzyka strat finansowych z tytułu niedotrzymania warunków umowy.

W 2018 roku spółka rozpoczęła współpracę w zakresie faktoringu pełnego z przejściem ryzyka przez Faktora. Klienci przekazani do faktoringu otrzymali stosowne limity kredytowe od Ubezpieczyciela Faktora. Faktor wypłaca zaliczkę za przekazane faktury w wysokości 95% wartości brutto.

Narażenie Spółki na ryzyko wiarygodności kredytowej kontrahentów jest stale monitorowane.

Na należności z tytułu dostaw i usług składają się kwoty należne od dużej liczby klientów, rozłożone między różne branże i obszary geograficzne.

Prowadzi się bieżącą ocenę kredytów na podstawie kondycji należności, a w razie konieczności Spółka stosuje odpowiednie gwarancje kredytowe.

Spółka nie jest narażona na istotne ryzyko kredytowe wobec pojedynczego kontrahenta ani grupy kontrahentów o podobnych cechach. Jako kontrahentów o podobnych cechach Spółka klasyfikuje podmioty powiązane.

Ponieważ transakcje z pojedynczym klientem nie przekraczają 5% obrotów - koncentracja ryzyka kredytowego nie przekracza 5% aktywów pieniężnych brutto w ciągu roku.

Wartość bilansowa aktywów finansowych odpowiada maksymalnemu narażeniu Spółki na ryzyko kredytowe bez uwzględnienia wartości otrzymanych zabezpieczeń. W większości należności od kontrahentów zagranicznych są ubezpieczone.

33.11. Zarządzanie ryzykiem płynności

Spółka jest narażona na ryzyko utraty płynności, rozumiane jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach.

Ryzyko wynika z potencjalnego ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może skutkować brakiem możliwości pozyskania nowego finansowania lub refinansowania swojego zadłużenia.

Kowenanty bankowe kalkulowane są na poziomie Grupy Kapitałowej.

Pogorszenie wyników Grupy może stworzyć ryzyko zrealizowania gwarancji, o których mowa w punkcie 34.1, udzielonych przez Spółkę jednostkom zależnym.

33.11.1. Tabele ryzyka płynności i ryzyka stóp procentowych

Poniższe tabele przedstawiają informacje o terminach umownej wymagalności zobowiązań finansowych niestanowiących instrumentów pochodnych. Tabele te opracowano na podstawie niezdyktowanych przepływów pieniężnych i zobowiązań finansowych, uszeregowanych według najwcześniejszego możliwego wymaganego terminu płatności. Tabela obejmuje zarówno przepływy pieniężne związane z kapitałem i odsetkami.

	Średnia ważona efektywnej stopy procentowej %	Poniżej 1 miesiąca	Od 1 do 3 miesiący	Od 3 miesięcy do 1 roku	Od 1 do 5 lat	Ponad 5 lat	Razem
Stan na 31.12.2018							
Nieoprocentowane		50 457	12 765	-	-	-	63 222
Zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	4	116	115	1 134	2 933	21	4 319
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej	3	1 500	8 745	22 113	33 944	-	66 302
Instrumenty o stałej stopie procentowej	3	-	-	-	-	-	-
		52 073	21 625	23 247	36 877	21	133 843
Stan na 31.12.2017							
Nieoprocentowane	-	26 950	3 930	-	-	-	30 880
Zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	4	96	190	768	2 275	60	3 389
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej	3	4 117	972	40 191	58 628	-	103 908
Instrumenty o stałej stopie procentowej	3	-	-	-	-	-	-
		31 163	5 092	40 959	60 903	60	138 177

Spółka korzysta z linii kredytowych - łączna kwota niewykorzystanego kredytu wynosi na dzień bilansowy 33.443 tys. PLN .

Spółka nie widzi zagrożenia niewywiązywania się z regulowania zobowiązań zgodnie z terminem ich wymagalności.

34. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Szczegółowe informacje o transakcjach między Spółką a jednostkami powiązanymi przedstawiono poniżej.

34.1. Transakcje handlowe

W roku obrotowym Spółka zawarła następujące transakcje handlowe ze stronami powiązanymi niebędącymi członkami Grupy:

	Sprzedaż		Zakup		Należności od jednostek powiązanych		Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	
	2018	2017	2018	2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Polskie Towarzystwo Prywatyzacyjne	-	-	848	970	-	-	61	60
Marketis	10	11	169	177	-	-	57	78
Tadeusz Nowicki (TN-DP)	-	-	60	-	-	-	25	-
Mera Pniefal	-	-	-	43	-	-	-	-
40 Mera Office	-	-	92	55	-	1	7	7
Metropolitan Capital	-	-	-	50	-	-	-	-
Kancelaria Adwokacka Kaczorowski	-	-	109	108	-	-	9	9
Razem	10	11	1 278	1 403	-	1	159	154

40 Mera Office Sp. z o.o, Mera-Pniefal S.A. i Polskie Towarzystwo Prywatyzacyjne Sp. z o.o. to podmioty powiązane z Przewodniczącym Rady Nadzorczej Panem Markiem Górskim. Marketis Sp. z o.o. i DP-TN to podmiot powiązany z Prezesem Zarządu Panem Tadeuszem Nowickim. Kancelaria Adwokacka Kaczorowski to podmiot powiązany z Sekretarzem Rady Nadzorczej Panem Pawłem Kaczorowskim. Metropolitan Capital - podmiot powiązany z Członkiem Rady Nadzorczej Panem Waldemarem Majem.

Nie udzielono i nie otrzymano żadnych gwarancji. Transakcje z tymi podmiotami realizowane są na zasadach rynkowych.

W roku obrotowym jednostki należące do Grupy zawarły następujące transakcje handlowe ze stronami powiązanymi będącymi członkami Grupy:

W roku obrotowym Spółka zawarła następujące transakcje handlowe ze stronami powiązanymi będącymi członkami Grupy:

	Sprzedaż		Zakup		Należności od jednostek powiązanych		Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	
	2018	2017	2018	2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Flexergis	765	474	55	78	128	114	3	20
Numeratis	61	51	1 854	1 780	-	1	310	286
ERGIS Recycling	114	119	12 889	12 822	1 267	1 248	524	543
Transgis	390	255	1 560	1 698	8	12	100	99
Erg-pak	3	3	109	1	1	1	-	3
Circular Packaging Design	422	10	416	-	6	1	102	-
MKF-Schimanski-ERGIS GmbH	479	80	455	1 039	-	-	148	171
MKF-Ergis	9 323	9 243	2 780	1 403	738	1 022	238	203
Trend Tapety	10	12	13	1	1	1 693	0	0
Tromar	44	45	-	-	9	2	-	-
Razem	11 611	10 292	20 131	18 822	2 158	4 094	1 425	1 325

Należności od spółki zależnej Ergis-Recycling Sp. z o.o. szczegółowo zostały opisane w nocie 24.

Spółka udzieliła następujących gwarancji i poręczeń za spółki zależne:

Poręczenie w wysokości 3,6 mln PLN dla Banku Handlowego w Warszawie S.A. za zobowiązania MKF-Ergis Sp. z o.o. z tytułu kredytu inwestycyjnego, termin spłaty 30 kwietnia 2019 roku. Zobowiązanie MKF-Ergis Sp. z o.o. z tego tytułu na dzień 31.12.2018 roku wynosiło 283 tys. PLN.

Poręczenie w wysokości 4,5 mln EUR dla Banku Handlowego w Warszawie S.A. za zobowiązania MKF-Ergis Sp. z o.o. z tytułu kredytu inwestycyjnego, termin spłaty 31 grudnia 2022 roku. Zobowiązanie z tego tytułu spółki MKF-Ergis Sp. z o.o. na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiło 3,2 mln EUR.

Poręczenie w wysokości 10 mln PLN dla mBanku S.A. za zobowiązania MKF-Ergis Sp. z o.o. z tytułu kredytu w rachunku bieżącym. Wysokość zadłużenia MKF-Ergis Sp. z o.o. z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiło 7,1 mln PLN.

List patronacki dla banku potwierdzający wiedzę Ergis o zobowiązaniach MKF-Schimanski-ERGIS GmbH wobec Deutsche Banku i zobowiązanie do gwarantowania spłaty kredytów w maksymalnej wysokości 7,3 mln EUR. Zobowiązanie z tego tytułu spółki MKF-Schimanski-Ergis GmbH na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiło 5 mln EUR.

Poręczenie w wysokości 60 tys. PLN dla Banku Handlowego w Warszawie S.A. za zobowiązania MKF-Ergis Sp. z o.o. z tytułu kart kredytowych.

Ergis S.A. zobowiązał się do wsparcia spółek zależnych MKF-Ergis Sp. z o.o. oraz MKF-Schimanski-ERGIS GmbH w przypadku zagrożenia kontynuowania działalności przez te spółki.

34.2. Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym

W roku obrotowym nie zostały udzielone pożyczki członkom naczelnego kierownictwa oraz na rzecz wspólnych przedsięwzięć.

W 2018 roku Spółka udzieliła pożyczki Flexergis Sp. z o.o. w wysokości 18 mln PLN z przeznaczeniem na finansowanie wypłaty dywidendy z zysków lat poprzednich w wysokości 22 mln PLN.

W 2017 roku Spółka udzieliła pożyczki MKF-Ergis Sp. z o.o. w wysokości 1,45 mln EURO z przeznaczeniem na refinansowanie pożyczki uzyskanej od MKF-Schimanski-Ergis GmbH na zakup środków trwałych. Saldo pożyczki na dzień 31 grudnia 2018 roku - 2,4 mln PLN (7,4 mln PLN na dzień 31 grudnia 2017 roku)

34.3. Wynagrodzenia członków naczelnego kierownictwa

Wynagrodzenia członków Zarządu w roku obrotowym przedstawiały się następująco:

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Świadczenie krótkoterminowe	766	983
Razem	766	983

Wynagrodzenia członków Zarządu składają się z części stałej i zmiennej i określa je Komitet ds. wynagrodzeń Rady Nadzorczej. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego uzależniona jest od wyników uzyskanych przez poszczególne osoby oraz od trendów rynkowych.

35. Nabycie jednostek zależnych

W latach 2017-2018 roku nie wystąpiły tego typu transakcje.

36. Zbycie działalności

W 2018 roku Spółka prowadziła działalność w tym samym zakresie i nie dokonała zbycia udziałów w jednostkach zależnych ani zorganizowanych części przedsiębiorstwa. W 2017 roku została przeprowadzona reorganizacja w spółkach zależnych zajmujących się produkcją i sprzedażą folii twardych PVC i PET. Szczegóły zostały opisane w nocie 18 sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku.

37. Transakcje niepieniężne - inwestycje i finansowanie

Nie wystąpiły.

38. Umowy leasingu operacyjnego**38.1. Spółka jako leasingobiorca**

Podpisane umowy leasingu na gruncie prawa bilansowego traktowane są jako leasing finansowy.

38.2. Spółka jako leasingodawca

W 2018 roku Spółka podpisała 5 umów leasingu z Saule Sp. z o.o. w ramach projektu realizowanego z tą spółką, a szczegółowo opisanego w nocie 21. Należności z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2018 roku wyniosły 2,1 mln PLN.

39. Zobowiązania do poniesienia wydatków

Nie wystąpiły.

40. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe

40.1. Zobowiązania warunkowe

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Gwarancje bankowe	36	36
Zabezpieczenie wierzytelności handlowych (weksel in-blanco)	35	35
Poręczenia za spółki zależne	64 400	33 905
	64 471	33 976

Szczegóły dotyczące poręczeń za spółki zależne opisano w nocie 34.1.

40.2. Aktywa warunkowe (sprawy sądowe)

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Sporne skierowane do sądu	90	227
Wyroki sądowe zaopatrzone w klauzulę wykonalności	1 457	1 477
Upadłości zgłoszone do masy upadłości	678	620
Układy sądowe	3	5
	2 228	2 329

Na wszystkie sprawy sądowe Spółka utworzyła odpis aktualizujący wartość należności.

41. Zatrudnienie

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka zatrudniała 497 osób, a na dzień 31 grudnia 2017 roku 495 osób.

42. Informacje o wynagrodzeniu biegłego rewidenta

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 i 31 grudnia 2017 w podziale na rodzaje usług:

	rok zakończony 31.12.2018	rok zakończony 31.12.2017
Obowiązkowe badanie rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	136	136
Przegląd śródrocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	68	68
Razem	204,4*	204,4*

*Wynagrodzenie biegłego rewidenta obejmuje koszty podróży, zakwaterowania i inne koszty ponoszone przez audytora związane z przeglądem i badaniem sprawozdań finansowych.

43. Zdarzenia po dniu bilansowym

Po dniu bilansowym wystąpiły następujące zdarzenia wymagające ujawnienia w sprawozdaniu finansowym:

W dniu 30 stycznia 2019 roku Spółka podpisała aneks do umowy kredytowej z mBankiem (kredyt w rachunku bieżącym), przedłużający termin spłaty kredytu z 4 lutego 2019 na 3 lutego 2020 roku.

12 marca 2019 roku Rada Nadzorcza zatwierdziła plan finansowy Spółki na 2019 rok wraz z planowanymi na ten rok inwestycjami.

W dniu 8 marca 2019 roku Spółka podpisała z BNP Paribas Faktoring umowę faktoringu pełnego, z przejęciem ryzyka przez Faktora (90%). Dopuszczalny limit finansowania 20 mln PLN. Umowa została podpisana na czas nieokreślony.

W dniu 11 marca 2019 roku Spółka podpisała z mBank Faktoring umowę faktoringu pełnego, z przejęciem ryzyka przez Faktora (90%). Dopuszczalny limit finansowania 10 mln PLN. Umowa została zawarta na czas nieokreślony.

W dniu 11 marca 2019 roku Spółka podpisała Aneks do umowy o kredyt w rachunku bieżącym zmieniającym zabezpieczenie kredytu z cesji należności od odbiorców Spółki na cesję z umowy faktoringu. Dodatkowo aneks wprowadza limit zadłużenia w rachunku bieżącym i z tytułu faktoringu. Pozostałe warunki bez zmian.

W dniu 29 marca 2019 roku Spółka podpisała z bankiem PEKAO S.A. aneks do umowy o kredyt w rachunku bieżącym przedłużający termin obowiązywania umowy z 31 marca 2019 na 31 marca 2020.

W dniu 28 marca 2019 roku Spółka wraz z ze spółkami zależnymi Ergis-Recycling Sp. z o.o. i Flexergis Sp. z o.o. podpisała aneks do umowy o kredyt w rachunku bieżącym ustalający wspólny limit kredytowy dla 3 spółek w kwocie 23,5 mln PLN. Aneks określa dostępne limity dla poszczególnych spółek w ramach limitu ogólnego. Aneks rozszerza zabezpieczenie kredytu o aktywa Flexergis Sp. z o.o. (linie technologiczne). Pozostałe warunki nie uległy zmianie. W tym samym dniu została zakończona umowa o kredyt w rachunku bieżącym podpisana przez Flexergis Sp. z o.o. z ING Bank Śląski.

44. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd w dniu 17 kwietnia 2019.

Warszawa, 17.04.2019

Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych : *Magdalena Arentewicz*

Zarząd:

Tadeusz Nowicki

Marek Kapłucha

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

/30064/